

GORENJSKI GLAS

GLAS
SOCIALISTIČN
ZVEZ
DELOVNEC
LJUDSTVA
GORENJSK

stran 2 RADIO V KRANJU

V Kranju primanjkuje aktualnih, sprotnih informacij, zato:

REGIJSKA POSTAJA ALI REGIJSKI RADIJSKI PROGRAM • MLADI HOČEMO SVOJ RADIO

Kraje na njivah, v sadovnjakih, na pašnikih...

stran 9 POLJE NI TRŽNICA

Kulturni utrip — V zadnjem času se kulturne prireditve kar vrstijo. Minuli konec tedna so Kranju odprli pregledno razstavo likovne ustvarjalnosti na Gorenjskem, zanjo je bilo po strgem kriteriju izbranih 49 avtorjev, ljubiteljev likovnikov; na Jesenicah pa je srečanje odrskih pevskih zborov z vse Gorenjske spremljalo podelitev Čufarjevih priznanj. Več na strani 5. — Foto: Gorazd Šinik

Zvezna skupščina v soboto sprejela protiinflacijski program in interventne ukrepe za omejevanje porabe

Dvomljiva prihodnost beograjskega novorojenčka

Zaščita akumulacije

Plače v gospodarstvu in znanstvenoraziskovalnih ustanovah niso zamrznjene, vendar so pri vzdrževanju razmerja med bruto osebnimi dohodki in akumulacijo strožja merila. S tega področja so bili sprejeti trije interventni zakoni.

Samoupravne interesne skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja in sivi za znanost do konca leta ne smejo razpolagati s sredstvi, ki jih ustvarijo s povečanjem prispevnih stopenj med stopnjami, ki so veljale 31. oktobra. To naj bi preprečilo slabšanje delitve dohodka v gospodarstvu. To je bistvo zakona o omejevanju porabe v sivi družbenih dejavnostih in družbeno-političnih skupnostih.

Zakon o začasnih omejitvi razpolaganja z delom družbenih sredstev sisov in družbenopolitičnih skupnosti omejuje rast prihodkov na raven, ki mora biti za 10 odstotkov nižja od rasti dohodka družbenega gospodarstva. Prihodki proračuna federacije so

omejeni na realno raven skupnih letošnjih prihodkov. Osebnih dohodki praviloma niso zamrznjeni. Osnova so samoupravni akti, usklajeni s sporazumi in dogovori. Posebna zaščita velja za akumulacijo. Deset panog z najvišjimi osebnimi dohodki bodo morale OD zmanjšati za 10 odstotkov. V zdravstvu, izobraževanju, kulturi in umetnosti bodo OD usklajevali z rastjo povprečnih OD v republikah in pokrajinah, v bankah, zavarovalnicah in podobno pa ostajajo plače zamrznjene na ravni povprečja letošnjega tretjega tromesečja. Druge družbene dejavnosti bodo OD izplačevale letošnjem septembru s korekcijo, skladno z rastjo osebnih dohodkov v gospodarstvu, v enakem obdobju. Omejena so sredstva za skupno porabo, zamrznjena oziroma zmanjšana so sredstva za dnevni, službeni potovanja in reprezentanco. Vsi, ki bi do uveljavitve zakona izplačali več, bodo morali v treh mesecih znižati osebne dohodke za višino prekoraitve.

Beograd, 14. novembra — Napovedanega soglasja o protiinflacijskem programu na skoraj tridnevem zasedanju zvezne skupščine ni bilo. Odločilo je preglasovanje. Sicer dopolnjen predlog zvezne vlade je zmagal, slovenski delegati, ki so vsi glasovali proti, in večina hrvaških, so bili preglasovani. Večina Jugoslavije misli drugače, čeprav so bili pred glasovanjem tudi srbski delegati precej negativno nastrojeni zoper program vlade. Da ne bo napačnega razumevanja. Nasprotniki sedanjega protiinflacijskega programa niso zoper program. V preteklosti so ga prav oni prvi terjali, vendar ne takšnega. Zato skupaj z mnogimi ekonomisti dvomijo v uspešnost in obetavno prihodnost programa, težko pričakovanega, vendar težko rojenega novorojenčka.

Kaj očitajo kritiki, teh je bilo pred sprejetjem veliko, protiinflacijskem programu. Njegova tržna in izvozna naravnost je premalo zaznavna. Pristali smo na filozofiji, da je pač treba v Jugoslaviji tudi v takih primerih vsakemu nekaj dati, kar pa pomeni tudi razvitemu vzeti in upočasniti njegov razvoj. Tako je v državi najmanj zamer, čeprav je to tipičen primer prevlade voluntarizma nad znanjem. Kljub globoki krizi bi morali vzeti več časa za razmislek in usklajevanje, za predloge stroke in vsaj v tem primeru ločiti politične od gospodarskih plati sedanjega Jugoslavije in kako je vsak obrnjen k sebi, da bi predvsem on najmanj izgubil in največ dobil. Vlada zna na to karto dobro igrati, zato gradi na povprečjih po meri manj razvitih.

Kako se bo sedaj obnašala Slovenija? Se bo popolnoma podredila vetru, ki je od sobote dalje zavel v državi? Bo kljub temu še naprej ubirala udarnejša pota gospodarjenja? Predvsem bo morala tako ravnati: če že z besedami ni mogla dokazati, da so njeni pogledi pravišnji, bo pač z dejanji, vendar bo to težje. Zaupanje ljudi, da vlada iskreno gospodarno razmišlja, je omajano. Vsaj v Sloveniji... J. Košnjek

Zamrznitev cen, deloma plač in podražitve

Zvezni zbor je sprejel paket interventnih ukrepov, ki odredijo zamrznitev cen na sedanji ravni, delno zamrznitev plač in povišanje cen izdelkov v panogah, kjer je bilo doslej največ izgub, in kjer po sodbi zvezne vlade uvajanje tržnih zakonitosti ne bi pomagalo (energija, bazična industrija, prevozi, PTT itd.).

Zvezna skupščina je na predlog izvršnega sveta v soboto sklenila: železniške storitve se podražijo za 61 odstotkov, premog za 62 odstotkov, elektrika za 69 odstotkov, poštna storitve za 33 odstotkov in kemijski izdelki za kmetijstvo za 44 odstotkov. Navadni bencin stane po novem 650 dinarjev, super bencin pa 700 dinarjev. Zaščitna cena pšenice za leto 1988 je po novem 210 dinarjev za kilogram, kilogram moke tipa 850 260 dinarjev in kilogram kruha iz te moke 250 dinarjev. Liter jedilnega olja stane po novem 1.560 dinarjev, liter navad-

nega mleka 555 dinarjev in kilogram sladkorja 760 dinarjev.

Višje so tudi industrijske cene, ki so posledica teh zvišanj. Ukrep ne posega po cenah, ki so se v letošnjih devetih mesecih povečale nad 120 odstotkov. Opravljene so bile tudi korekcije cen na osnovi tečaja.

Napovedana je nova enkratna devalvacija dinarja.

Tokratno odpravljanje neskladij bo povzročilo 24 odstotno zvišanje cen industrijskih izdelkov, cene na drobno bodo višje za 18 odstotkov, življenje pa bo dražje za 16 odstotkov. Odločeno je, da cene, ki so pomembne za državo, se pristoje oblikujejo ali so na režimu družbenega nadzora, ostanejo na ravni 1. oktobra.

Sestali so se tudi že izvršni sveti nekaterih republik in pokrajin ter zamrznili cene, ki so v njihovi pristojnosti, takšne ukrepe pa so priporočili tudi občinskimi skupščinam.

Pol leta po problemski konferenci Ekologija, energija, varčevanje

Bistvena je smotrna poraba energije

Ljubljana, 13. nov. — Kaj smo dosegli, so bili izbrani pravi cilji, so se spraševali na časnikarski konferenci, ki so jo sklicali pol leta po majski problemski konferenci Ekologija, energija, varčevanje. Izkazalo se je, je dejal Dušan Plut, da bi jo morali obrniti na glavo in začeti pri varčevanju, kajti pot varčevanja je tista prava, ki lahko prinese otipljive rezultate. Zategadelj bodo pripravili »mini« problemsko konferenco o smotni porabi energije.

Začeti moramo torej pri vzrokih, ne pri posledicah, čeprav se je seveda potrebno spopadati tudi s posledicami. Kajti ekološki problemi so bolj ali manj posledica naše razsipnosti, predvsem z energijo. Ekološko najbolj obremenjena okolja (Šaleška dolina, Trbovlje) pa za vse nas plačujejo strahovito ceno, obremenitve se tam celo povečujejo, gozdarji pravijo, da gozdomov na teh območjih ni več rešitve. Zakaj torej ne ljudsko posojilo za odpravo teh žarišč onesnaževanja, saj elektriko potrebujemo in porabljamo vsi.

Pri smotni porabi energije pa je seveda najbolj na udaru industrija, ki pri nas porabi polovico vse energije, v razvitih deželah od 30 do 40 odstotkov. Le s prenovo industrije, v kar morajo biti seveda vpeti denarni tokovi, bo pritisk na porast energije manjši, pot do ničelne rasti porabe energije je tako bistveno krajša. Kako je prenova industrije povezana tudi s smotno porabo energije v gospodinjstvih, zlahka prikazemo na primeru velenjskega Gorenja, ki se odloča za izdelavo nove generacije gospodinskih strojev, ki bodo energetske bistveno varčnejši. V tem pogledu nikakor ne bi bile odveč nove žarnice, ki porabijo manj elektrike, saj stari pregovor pravi: zrno do zrna pogača, kamen na kamen palača...

Kajti odločanje za in proti jedrski elektrarni Krško, za in proti rudniku urana Žirovski vrh, za in proti elektrarnam na Savi in Muri lahko temelji le na dejanski možnosti odločanja. Če bo elektrike primanjkovalo, se nima, no zakaj odločiti.

Z (ne)možnostjo odločanja pa je navsezadnje povezana tudi postavitev odlagališča za nizke in srednje radioaktivne odpadke, trenutno najbolj aktualno vprašanje, ki sproža množične proteste ljudi. Le kako bo v Sloveniji moč ta problem razrešiti, če v zadnjih letih še v nobenem kraju ni uspelo postaviti odlagališča nevarnih snovi, ki se zategadelj kopičijo na tovarniških dvoriščih in izginjajo kdove kam (morda Krupe ne bi imele, če bi bili temu problemu kos), če tri četrtine slovenskih občin nima urejenih odlagališč komunalnih odpadkov. Kakšno odločanje torej, če ne znamo za sabo pospraviti svojih smeti? M. V.

Upokojenci se čutijo ogoljufane

Kranj, 14. novembra — Zvezni skupščinski zbor je z večino glasov zavrnil pobudo iz Slovenije, da bi ponovno pretehtali odločitev o izplačevanju pokojnin za nazaj. Pomagal ni prav noben argument o tem, da gre za pravice, pridobljene iz minulega dela in jih generaciji, ki je preživela najbolj garaška leta, ne gre odrekati. Nič ni pomagalo trkati na srca delegatov, češ da so upokojenci družbeni sloj, ki verjetno najtežje živi, še manj pa je zaleglo dokazovanje, da je povsod v svetu izplačevanje pokojnin urejeno vnaprej. Vse kaže, da je stabilizacija udarila najprej po upokojencih. Predlagan je namreč

še en ukrep, ki naj bi tudi vojaškim upokojencem odredil izplačevanje pokojnin za nazaj.

Poldrugi mesec trajajoča kalvarija slovenskih upokojencev, ki od prvega dne ogorčeno nasprotujejo sporni spremembi v pokojninskem zakonu, se je zaokrožila v soboto v Ljubljani. Na protestnem shodu na Tromostovju, kjer se jih je sicer zbralo le kakih sto, so upokojenci znova ostro nasprotovali odločitvi zvezne skupščine, da postanejo prva žrtev gospodarske ustalitve.

D. Ž.

Smučarski dan na Bledu — Razdelitev opreme (prvih tudi akrobatskim smučarjem), seznanitev z letošnjimi načrti, pogovori s proizvajalci opreme so bile teme sobotnega smučarskega vrha na Bledu. Več na športni strani. Na sliki Alpinina udarna smučarska trojka: direktor Tomaž Košir, njegova žena, sicer propagandistka v tovarni, Marija Košir in njihov slalomist svetovne vrednosti Gregor Benedik, ki tako dobro smuča v Alpininih pancirjih. (J. K.) — Foto: F. Perdan

Letalci na smučeh

Kranjska gora, 13. novembra — Organizacijski komite Vi-tranc je na petkovi seji v Kranjski gori soglašal, da prevzame marketing in izvedbo tekmovanja v alpskem smučanju v okviru iger Alpe Jadran marca 1989.

22. in 23. decembra bo Kranjski gori mednarodni F. tekmovanje v slalomu in vel'slalomu. Komite bo za to prispeval del sredstev. V Jugoslaviji namreč pravilo, da priredite velikih tekmovanj priredijo tu vsaj enega manjšega. Tisti, ne prireja manjših tekmovaj težko dobi tudi večje.

Marca 1989 bodo v Kranjski gori po letu 1983 spet smučarski tekme letalcev iz vsega sveta. Tako so se odločili predstavniki letalskih družb. Takšna srečanja so tudi »finančno« precej teka.

J. K.

Ljubljanska banka
Temeljna banka Gorenjske

NON STOP

VAŠ BUTIK
TURISTIČNIH
USLUG

KOMPAS
LETALIŠČE
BRNIK
TEL.: 22-347

NON STOP

XIII. ZIMSKOŠPORTNI SEJEM

Zbor vaditeljev, učiteljev in trenerjev smučanja vabi na XIII. zimskošportni sejem na GORENJSKEM SEJMU

19. in 20. novembra 1987 od 14. do 19. ure
21. in 22. novembra 1987 od 9. do 19. ure

MARKO JENŠTERLE
ZUNANJEPOLITIČNI KOMENTAR

»Ljudje gredo, stranka ostane...«

Kdor je vsaj malo povohal sovjetsko zgodovino in se ustavil ob znamenitih tridesetih letih, je ob najnovejši čistki v vrhu moskovske partije lahko videl zanimive vzporednice z dosedanjim prakso boljševiške »perestrojke«. Boris Jeljcin, ki je bil v prejšnjem tednu odstavljen z mesta prvega sekretarja mestnega komiteja, namreč javno priznava svoje grehe in med drugim pravi: »Zelo sem kriv pred moskovsko partijsko organizacijo, zelo sem kriv pred mestnim komitejem, pred vami, tovariši iz biroja in seveda sem zelo kriv osebno pred Mihailom Gorbačovom, ki ima tako visok ugled v naši organizaciji, v naši domovini in po vsem svetu.«

Boris Jeljcin je temeljno napako naredil v tem, da je perestrojko vzel preveč dobesedno in v skladu z njenimi deklaracijami hotel narediti red tudi tam, kjer ga ne bi smel. Zdaj mu očitajo, da je »postavil osebne ambicije nad interese partije«. To pa je greh, ki ga poznavalci sovjetske zgodovine dobro razumejo. Država, ki letos praznuje sedemdesetletje nove ureditve, je namreč že zdavnaj razčistila s tem, kako je z vlogo posameznika v družbenem (da ne rečemo — državnem) procesu. Ta odnos je zelo nazorno opisal belgijski protistalinistični pisatelj Charles Plisnier v svoji noveli Igor, katero je v reviji Dejanje leta 1941 ponatisnil urednik Edvard Kocbek. Plisnier je v njej navedel nekaj ključnih misli, ki so veljale za tedanje, stalinistično Sovjetsko zvezo, najnovejši dogodki v Moskvi pa nam dajejo pravico, da citat uporabimo tudi za označitev sedanjih razmer. Igor, glavni junak novele, namreč med drugim pravi: »Ljudje gredo, stranka ostane. Dejanja posameznikov ne morejo pričati proti njej«. Ali: »Revolucija se je morala braniti in ubijati, sicer bi propadla sama. Ubijati celo najboljše, celo oktorbriste, samo zato, ker so za trenutek popustili.« Pisatelj Plisnier je bil nekoč član komunistične stranke, a jo je zapustil, ko je opazil, da pozablja na človeka.

In na tej točki se nam postavi vprašanje, kaj je s človekom v perestrojki, ki jo tako na veliko propagira Mihail Gorbačov? Vsekakor v Sovjetski zvezi še vedno velja značilni stavki iz arzenala stalinizma (s pridom so ga uporabljali tudi v naših partijskih čistkah) in sicer, da Boris Jeljcin morda »upravičeno opozarja na napake v razvoju Sovjetske zveze, vendar objektivno v dani situaciji »tudi idejno in politično enotnost avantgarde.« Takšna miselnost je bila včasih dovolj trden argument za vse kadrovske čistke, vse pa kaže, da se na ta način še vedno uporablja. Tako kot Jeljcin zdaj priznava svojo krivdo, so jo tudi vsi obsojenci v znamenitih moskovskih procesih v tridesetih letih. Vsi so priznavali, celo več, mnogi obsojenci so sami zahtevali smrtne kazni. Tako v članku iz Slovenca (24. avgusta 1936) z naslovom »Boljševiške norosti« lahko izvem, da je obsojeni Mračovski dejal, da ima državni tožilec popolnoma prav, ko zahteva njegovo ustrelitev. Evdakimov pa je dejal: »Smo morilci, razbojniki, agenti Gestapa, fašisti in hvaležen sem državnemu tožilcu, da je zaradi tega zahteval za nas kazen, kakršno zaslužimo!« Bajkajev je tedaj izjavil: »Kotikoro strožja bo vaša sodba, toliko pravičnejša bo!«

Edina razlika med tridesetimi in osemdesetimi leti je torej v tem, da je zdaj že mogoče rešiti vsaj glavo.

Ustanovljen koordinacijski odbor za domicilne enote pri Medobčinskem svetu zveze borcev Gorenjske

Za enotnejše delo

Škofja Loka, novembra — V petih gorenjskih občinah ima domicilne 20 skupnosti borcev enot in služb NOV in POS. Vsaka zase je doslej pripravljala proslave, srečanja, prenašala aktivnosti na druge organizacije. Da bi poenostavili delo, so se že pred leti dogovarjali, da bi za vse domicilne enote ustanovili skupno telo. Tako se je v sredo, 11. novembra v Škofji Loki sestala na 1. seji Koordinacijski odbor za domicilne enote in službe NOV in POS. Za predsednika odbora je bil izvoljen Tone Kržišnik — Ljubo, za podpredsednika pa Ivan Franko — Iztok. Mandat predsednika in podpredsednika bo trajal 4 leta, administrativne posle koordinacijskega odbora pa bodo opravljali vsako leto v drugi občini, pač tam, kjer bo tisto leto sedež Medobčinskega sveta zveze borcev za Gorenjsko.

S koordinacijskim odborom bi vse enote, ki so v času borbe delovale na Gorenjskem, poenostavile prenašanje tradicij na mlade, enotno bi nastopale v tisku, pri zgodovinskih spomenikih oziroma obnavljanju starih, skupno bi iskali skrbnike zanje in podobno. Odbor naj bi se sestajal dvakrat do trikrat na leto. Na prvi seji koordinacijskega odbora so se člani — člani so vsi predsedniki odborov domicilnih enot — dogovorili, da bodo posamezne domicilne enote poslale na Medobčinski svet zveze borcev svoje programske dela za prihodnje leto do konca decembra, januarja 1988 pa naj bi jih uskladili.

D. Dolenc

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenice, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Trzica

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tiska Ljudska pravica Ljubljana

Predsednik časopisnega sveta: Boris Bavdek

Gorenjski glas urejamo in pišemo: Stefan Žargi (glavni urednik in direktor), Leopoldina Bogataj (odgovorna urednica), Marija Volčjak (gospodarstvo, Kranj), Andrej Zalar (gorenjski kraji in ljudje), Cveto Zaplotnik (kmetijstvo, kronika, Radovljica), Lea Mencinger (kultura), Darinka Sedej (razvedrilo, Jesenice), Helena Jelovčan (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofja Loka), Danica Dolenc (za dom in družino), Jože Košnjek (notranja politika, šport), Vilma Stanovnik (mladina, gospodarstvo), Dušan Humer (šport), Stojan Saje (Trzica), Danica Zavrižebir (socialna politika), Marjan Ajdovec (tehnični urednik), Franc Perdan in Gorazd Šinik (fotografija). Časopis je poltednik. Izhaja ob torkih in petkih.

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 — Tekoči račun pri SDK 51500-603-31999 — Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, novinarji in odgovorna urednica 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo 28-463, mali oglasi in naročnina 27-960.

Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

RADIO V KRANJU

Regijska radijska postaja ali regijski radijski program

Kakšen radio bo imel Kranj

Kranj, 11. nov. — V Kranju se bodo do srede decembra odgovorili, kakšen lokalni radio si žele, saj je prav od njihove odločitve odvisno ali bomo imeli na Gorenjskem regijsko radijsko postajo ali regijski radijski program. Skorajšen odgovor je potreben, ker je z njim povezan nakup oddajnika na Kravcu.

Na Gorenjskem zdaj delujejo tri lokalne radijske postaje: radio Triglav Jesenice pokriva jeseniško in radovljiško občino, radio Žiri škofjeloško, radio Trzica trziško. Brez lokalne radijske postaje je torej praktično le kranjska občina. Jeseničani zdaj predlagajo, naj bi tam osnovali regionalno radijsko postajo, temu pa nasprotujejo v Škofji Loki in Trzici, o čemer sta se že izrekla tudi oba občinska izvršna sveta. Zdaj so torej na potezi Kranjčani, kjer mladinci že nekaj časa zagovarjajo kranjski radio, kar so nekateri doslej tolmačili kot mladinski radio. Vendar, so poudarili na seji predsedstva občinske konference SZDL Kranj, ki se je sestalo minulo sredo, ne gre za mladinski, temveč za kranjski radio. Mladinci so pripravili elaborat, ki ga bodo v kratkem predstavili, vsebuje pa predlog o ustanovitvi lokalne radijske postaje, ki bi skupaj z jeseniško oblikovala regijski radijski program, kar bi bržkone privabilo tudi žirovski in trziški radio. Skratka na Gorenjskem naj bi imeli regionalni radijski program in ne regionalne radijske postaje.

Predsednik sveta za informiranje Jože Jenšterle je na seji povedal, da obstajajo tri možnosti, sestavili bodo poseben vprašalnik, ki ga bodo razposlali po krajevnih konferencah SZDL in osnovnih organizacijah sindikata ter tako dobili odgovor na vprašanje, kakšen radio si Kranjčani žele.

Prva možnost je ustanoviti regijske radijske postaje na Jesenicah, ki bi povezala sedanjih tri postaje, v Kranju in Radovljici pa bi imela dopisni-

stvi. Druga je samostojna lokalna radijska postaja v Kranju. Tretja pa je spontano ustanavljanje radijskih postaj v posameznih krajih, delovnih organizacijah in društvih, ki bi jih kasneje povezali v regijski radijski program. Prvi projekt je uresničljiv v dveh letih, drugi do konca tega srednjero-

čnega, tretji je dolgoročne narave.

Kranjčani pa bodo morali hitro odgovoriti, najkasneje do srede decembra, saj je njihov odgovor povezan z nakup oddajnika na Kravcu, saj jih lahko pri tem prehitijo drugi.

M. Volčjak

V Kranju primanjkuje aktualnih, sprotnih informacij, zato:

Mladi hočemo svoj radio

Kranj, 12. novembra — »Mladi v Kranju smo proti skupni regijski radijski postaji, podpiramo pa misel, naj bi se vse radijske postaje na Gorenjskem vključevale v skupen radijski program. Zato predlagamo, da ustanovimo samostojno kranjsko radijsko postajo,« je v četrtek na pogovoru z novinarji povedal predsednik kranjskih mladincev Boštjan Šefic.

Čez dve leti, točneje 1. oktobra 1989, naj bi se v Kranju prvič oglašil Mladinski radio, ki bi začel s poskusnim oddajanjem. Reden radijski program, sprva dve uri dnevno, pa bi začeli oddajati leta 1990.

Sama zamisel o radijski postaji v Kranju je stara več kot dvajset let, ideja o ustanovitvi mladinskega radia pa se je rodila na začetku letošnjega leta v uredništvu mladinskega glasila Naprej. Predsedstvo občinske konference ZSMS je podprlo idejo o mladinskem radiju v Kranju, nad takšnim radijem pa so bili navdušeni tudi mladinci v osnovnih organizacijah.

»Mladi hočemo oblikovati radijski program, hočemo pokazati svoje sposobnosti pri urejanju in ustvarjanju radijskega programa, hočemo delati na drugačen način. Ideja o radiju je bila naša, zato vztrajamo, da bo ustanovitelj kranjska občinska mladinska konferenca,« je poudarila urednica Napreja Petra Škofic. Seveda pa se kljub temu mladi novinarji (malo profesionalnih, več honorarnih sodelavcev) ne bodo ukvarjali le z mladinskimi temami, temveč tudi z drugimi dogodki, ki zanimajo Kranjčane, saj ugotavljajo, da v Kranju ni hitrega in sprotnega informiranja, ki bi mu bil s svojo medijsko značilnostjo kos ravno radio.

Bolj kot uredniška politika je na začetku

proučevanja možnosti za radijsko postajo zanimivo financiranje. To, kot ugotavljajo mladinci po prvih izračunih, ne bi smelo biti problem, saj naj bi vrednost študijske opreme z investicijo v prostor znašala okrog 100 milijonov dinarjev, celotna investicija pa okrog 140 milijonov. Po izračunih naj bi pokrili 40 odstotkov iz sredstev kulturne skupnosti, 60 odstotkov pa naj bi prispevala izobraževalna skupnost. Za potrebe radia naj bi zato minimalno dvignili prispevno stopnjo, kar bi za vsakega zaposlenega Kranjčana pomenilo okrog tri tisočake letno. Ker je v Kranju vrsta delovnih organizacij, računajo tudi na uspešno komercialno dejavnost, s katero naj bi si zaslužili del sredstev, v začetku predvsem za izobraževanje. Odprto je še vprašanje lokacije radijske postaje, zaenkrat pa predvidevajo več možnih rešitev.

Pobuda o kranjskem Mladinskem radiju pomeni aktivno vključevanje mladih v nadaljevanje razprav, ki jih v okviru SZDL vodijo o regionalnem radiju, mladinci pa so prepričani, da bodo z dodatnimi elaborati (izdelani naj bi bili prihodnji mesec) dokazali, da uresničitev ideje zmorejo, da je med Kranjčani interes za takšen radio, in da zaslužijo podporo pri vseh organih, ki bodo odločali o tem ali Mladinski radio v Kranju bo ali ne.

V. Stanovnik

Ukinjanje tozdvov v Telematiki, Savi, Tekstilindusu, Planiki...

Sicer pa je bil Kranj vedno revolucionaren?

Kranj, 12. nov. — Sicer pa je bil Kranj vedno revolucionaren, je ob koncu vroče razprave o ukinjanju tozdvov v nekaterih kranjskih tovarnah malo za šalo malo zares pokomentiral Jože Kristan, potem, ko je padel v vodo pripravljeni sklep, s katerim naj bi predsedstvo občinskega komiteja ZKS Kranj skušalo preprečiti ukinitve tozdvov v kranjskem Tekstilindusu.

Je Kranj danes revolucionaren ali ne, bi seveda lahko na široko razpredali, če kdo, bi mladi rekli, da je trdnjava konservativizma. Toda pustimo ob strani kranjsko revolucionarnost, saj navezadnje tozdvov ne ukinjajo le v Kranju. Vprašajmo se ali je revolucionarno brniti ali ukiniti tozde?

Pri načelnih stališčih se je jasnemu odgovoru seveda moč spretno izogniti, tudi argument, da vsepovsod po svetu (celo v Bolgariji) uvajajo participacijo delavcev, lepo zveni. Toda, ko se s splošne spustimo na konkretno raven, je stvar drugačna, toliko bolj klavarna, ker je razvoj že dobera nadomestilo preživetje. Ko tozde pogledamo od blizu, vidimo, da so marsikje umetna konstrukcija, ki je delavci niso sprejeli za svojo in zdaj zlahka dvignejo roko za ukinitve. Z argumenti, ki sodijo v politično rotoparnico jih ni več moč prepričati, da se s tem odpovedujejo samoupravljanju (saj se vendar ne!), jih strašiti z jugoslovanskim zmajem, češ da je to centralizacija, prav tako ne.

Kaj je torej revolucionarno, če počasi, a vendarle priznavamo, da zakon o združenem delu ne daje odločilnega merila trgu pri oblikovanju tozdvov, ki seveda niso le samoupravna, temveč tudi gospodarska celica. Zakaj tega vsaj v Sloveniji jasno ne povemo, saj hkrati prisegamo na tržno, odprto gospodarstvo, ponujamo takšen model vsej Jugoslaviji, preprečevalno, kakor da drugod nihče ni navdušen zanj.

Takšna in podobna vprašanja so mi rojila po glavi, ko sem na četrtkovni seji predsedstva občinskega komiteja ZKS Kranj poslušala vročo, nekajurno razpravo o ukinitvi tozdvov v Telematiki, Tekstilindu-

su, Savi napovedana pa je že v Planiki. Pričakovati je bilo moč, da glede Telematike večjih dilem ne bo, stvar je stara dve leti, prejšnje vodstvo je ni (smelo) uresničiti, zdaj pa so razmere v Telematiki tako kritične, da si nihče ne upa več privoščiti odgovornosti za kakršenkoli nasvet. In res je bilo tako, dodali so še pripombo, naj se vodstvo obveže, da bodo kasneje, čež nekaj let, tozde ponovno ustanovili.

Sava jih je tako rekoč prehitela, saj so referendum že imeli, ni pa tako sporna, saj so ukiniteli le nekaj tozdvov.

Po pričakovanju je bil tako največ očitkov deležen Tekstilindus, pripravljen je bil celo sklep, s katerim bi podprli pobudo družbenega pravobranilca samoupravljanja in komuniste v Tekstilindusu obvezali, da ga spoštujejo (nastopanje s pozicije moči?). Res je, da so v Tekstilindusu sporazum o ukinitvi tozdvov sestavili »po domače« in da je v njem moč najti pravniško sporne stvari. Toda, izvedela sem, da drugonoročajo študije pri zunanjih inštitucijah (bojda velja 10 milijonov dinarjev) in ob sporne formulacije nihče ne more spotikati. V dolgi razpravi pa nihče tudi ni povedal, da so v Tekstilindusu pobudo o ukinitvi tozdvov dali prav komunisti in sindikat, da stvar ni nova, saj so jo zapisali že v letošnji plan, pot pa je našla tudi v občinski resoluciji, kjer jasno piše, da bodo v Savi in Tekstilindusu okreplili delovno organizacijo.

Pripravljen sklep je na koncu padel v vodo, z dvema glasovoma proti, in tudi v Tekstilindusu bodo bržkone ukiniteli tozde. Če drugega ne, sem s seje odhajala z grenkim priokusom sprenevedanja.

M. Volčjak

Dva predloga za praznovanje dneva mladosti

Štafetna palica da ali ne?

Ni vprašanje ali mladi želimo praznovati dan mladosti ali ne, temveč, kakšen naj bo način praznovanja, je na seminarju radovljiških mladincev minuli konec tedna dejal Igor Lavš, sekretar odbora za organizacijo dneva mladosti pri RK ZSMS.

Potem ko so se zadnje dni prejšnjega meseca na zasedanju zveznega odbora za praznovanje dneva mladosti dogovorili, da bo letošnja štafeta začela pot v Vojvodini, si določili 10. november kot datum, do katerega naj delovna skupina zveznega odbora v sodelovanju s pokrajinsko konferenco ZSM Vojvodine pripravi predlog praznovanja praznika mladih.

Predsedstvo pokrajinske konference ZSM Vojvodine predlaga, naj ne bi več nosili štafetne palice in dodaja, da je simboličen smisel imela le za življenja tovariša Tita, da pa moramo sedaj svojo privrženost Titu izraziti z dejanji, ne pa le z besedami. Res je, da so mladina in tudi ostali v minulih štiridesetih letih zrasli z idejo dneva mladosti, res pa je tudi, da sedaj čedalje bolj pogosto zahtevajo, da je treba kritično pretehtati obliko in vsebino praznovanja dneva mladosti.

V nasprotju s predlogom vojudinskih mladincev pa predlog jugoslovanske delovne skupine zveznega odbora dneva mladosti predvideva, da bi štafetno palico tako kot do sedaj ponesli po Jugoslaviji. Hkrati pravijo, da se je ta predlog izoblikoval predvsem zato, ker je bilo ob predlagani zasnovi vojudinskega mladinskega mladinskega vodstva slišati mnenja, da ne bi smeli prekiniti tradicionalne poti štafetne palice.

V mladinski organizaciji že tri leta obstajajo različna mnenja o praznovanju dneva mladosti, zlasti pa o usodi štafetne palice in zaključni prireditvi v Beogradu. Ko so leta 1984 zavrnili scenarij za prireditve na stadionu JLA, so se začele tudi različne razprave o načinu obeleževanja

mladinskega praznika. Lani se je veliko govorilo o predlogu Slovenije, da se očitno na vrsti Vojvodinci. Pravijo namreč, da je pri nošenju štafete preveč zastarelega, šunda in sterilnosti. »Edina možnost je, da štafeta ukinemo,« je dejal Igor Lavš, ki je na sobotnem seminarju radovljiških mladincev govoril o prireditvah ob dnevu mladosti in o vojudinski predlogu praznovanja, »seveda pa bomo dan mladosti praznovali drugje, če in slovenski mladinci se z mnogimi predlogi vojudinskih tudi strinjamo.«

Vojvodinski mladinci so namreč predlagali, naj bi v okviru praznovanja dneva mladosti pripravili mirovno zborovanje na spominskem območju preboja sremske fronte. V vsej Jugoslaviji naj bi prav tako v maju pripravili festivale mladinske ustvarjalnosti, srečanja mladih, okroglo središnje tribune in pogovore. Poleg tradicionalnih koncertov in športnih srečanj naj bi predstavili rezultate ustvarjalnega dela in inovacijske dejavnosti mladih na različnih področjih. Enotna jugoslovanska redakcija televizije in novinarjev iz vseh medijev naj bi pripravila poseben mladinski televizijski spored na drugi mreži za vso državo. Saj, kot je poudaril Igor Lavš, mladi prek podajanja štafetne palice in slavnostnih govorov o bratstvu in enotnosti nič ne vzemo o delu in življenju sovrstnikov po vsej Jugoslaviji. Vse te in še nekatere druge prireditve naj bi se zaključile do 26. maja, bi se mladi srečali v Beogradu, vendar ne na proslavi »preživelih mladostnih prizorov«, kot poudarjajo vojudinski mladinci.

Mladi praznovanje svojega dneva, tedna ali meseca mladosti ne morejo več izpuščati iz svojih rok, kajti očitno je, da hočejo reševati dejanske probleme, uveljaviti svoje ideale in ustvarjalnost, ki naj se izražajo tudi skozi sporočila ob dnevu mladosti. Zato naj javna razprava o praznovanju praznika mladih povsod to tudi dokaže.

V. Stanovnik

So bolj zaskrbljujoče izgube ali usahli uvoz opreme

Nor je, kdor se z naložbami ukvarja

Kranj, 12. nov. — Izgube gorenjskega gospodarstva so od 14,1 milijard ob polletju po devetih mesecih narasle na 24,4 milijard dinarjev, seveda predvsem po »zaslugi« kranjske Telematike in jeseniške Zelezarne. Toda, kaj ni še bolj zaskrbljujoč manj kot 6 odstotni delež opreme v celotnem uvozu, pri 80 odstotni odpisanosti opreme v gorenjski industriji, in konfekciji je celo 96 odstotna. Dosej je bilo uresničenih le 20 odstotkov v tekočem srednjeročju napovedanih naložb, kar kaže, kako težko jih je uresničiti.

24,4 milijard dinarjev izgube gorenjskega gospodarstva je seveda zelo veliko, toda zanimivo je, da se na seji izvršilnega odbora Medobčinske gospodarske zbornice za Gorenjsko, ki se je sestala minuli četrtek, ob njej dlje niso ustajali. Kaže, da je gospodarstvenikom docela jasno, zakaj ima kranjska Iskra Telematika 10 milijard in jeseniška Zelezarna 9 milijard dinarjev izgube po devetih mesecih, in nimajo kaj dodati.

Sicer pa nasploh ob obravnavi devetmesečnih rezultatov

vember za 10 odstotkov, kar doslej za gorenjsko kmetijstvo ni bilo značilno. Zlovešče je dodal, da je upad kmetijske proizvodnje v prihodnjem letu neizogiben, saj je poleg izvoza in uvoza prav kmetijstvo najbolj šibka točka našega gospodarstva, poteze ekonomske politike pa so na tem področju analfabetske, spominjajo na sabotažo.

Edvard Jurjevč iz Gorenjskega tiska je parafraziral Prešerna in dejal: nor je, kdor se z naložbami ukvarja. Tovrstnih izkušenj mu seveda ne

Po podatkih Narodne banke Slovenije (carinske deklaracije) je bil celotni izvoz na Gorenjskem za 15 odstotkov manjši kot lani v devetih mesecih; konvertibilni pa za 3 odstotke, klirinški za 37 odstotkov. V zadnjih mesecih se izvoz povečuje. Uvoz pa je bil manjši za 31 odstotkov; s konvertibilnega za 34 in s klirinškega za 13 odstotkov manjši. Predvsem na račun bistveno manjšega uvoza je bil konvertibilni uvoz z izvozom pokrit 134 odstotno, celotni 134 odstotno. Gorenjska je v devetih mesecih na konvertibilnem območju dosegla 33 milijonov dolarjev zunanjetrgovinskega presežka, na celotnem pa 57 milijonov dolarjev presežka.

manjka, saj so pod njegovim vodstvom v Gorenjskem tisku postavili in sodobno opremili novo tiskarno. »Če pogledam tri velike naložbe v letu 1985, ni nikjer več direktorja, ki jo je izpeljal. Z veliko naložbo tovarna pride v težavo, tedaj pa se pojavijo vsi, ki si jim kdaj stopil na žulj,« je grenko dejal, kakor da bi napovedoval tudi svoj odhod. »Če gospodarska zbornica lahko kaj naredi, naj

vi čevlji pa so enkrat cenejši od naših, na Tajvanu pa kosmati osebni dohodek znaša 480 dolarjev, čevlji pa so 20 odstotkov cenejši. Naši čevljari imajo torej na tujem trgu vse večjo konkurenco, prehitujejo pa jih dežele, ki so šele stopile nanj, ki so čevlje dobro začele izdelovati šele pred desetimi leti. Takšne primerjave seveda povedo, kako draga je pri nas družbena nadgradnja, re-

Primerjava devetmesečnih s polletnimi rezultati kaže, da uspešnost gorenjskega gospodarstva pada. Ob polletju je bil porast celotnega prihodka 83 odstoten, industrijske cene pa so bile višje za 82 odstotkov v primerjavi z enakim razdobjem lanskega leta. Ob devetmesečju pa je bil porast celotnega prihodka 87 odstoten, industrijske cene pa so bile višje za 91 odstotkov. Tudi doseženi dohodek za 10 indeksovni točk zaostaja za polletnim, kar seveda ni spodbudno.

pri naložbah in pospeševanju razvoja, za kar so potrebni ustrezni programi, kadri, sredstva, zainteresiranost gospodarskega instrumentarija in družbena podpora vodstvom investicij,« je naštel nujne sestavine.

Anton Gros iz kranjske Planike je dejal, da domači trg usiha, pri izvozu pa se srečujejo s kopicjo zavor. Na sejo je malce zamudil, ker je imel na obisku v tovarni korejske poslovneže, zato pa je postregel s svežimi, zanimivimi podatki, ki veliko povedo. V Južni Koreji zdaj kosmati osebni dohodek znaša 320 dolarjev, njihovi

žija vseh vrst. »Z njo je tako kot z zdravili,« je dejal Anton Gros, »če jih jemlješ s pravo mero, so zdravila, če pretiravaš, postanejo strup.«

Jakob Piskernik iz kranjskega Merkurja je dejal, da kupna moč hitro pada, pomagajo si s krediti, sicer prodaja ne bi bila takšna, kot je bila, vendar pa je bila njihove realizacije v devetih mesecih letošnjega leta 24 odstotkov manjša kot lani v tem času. Vse večja pa je tudi razlika med fakturirano in plačano realizacijo, kar je posledica nelikvidnosti, predvsem v drugih predelih Jugoslavije. M. Volčjak

V devetih mesecih letošnjega leta je bil na Gorenjskem obseg industrijske proizvodnje za 4,4 odstotke manjši kot lani v tem času. Gospodarstveniki pravijo, da je statistika toga pri zaje-manju podatkov o količini proizvodnje, saj ne upošteva večje kakovosti izdelkov, ki zahtevajo več dela. Ocenjujejo, da pa-dec ni bil tolikšen, zagotovo pa je manjša kot lani. Obseg slovenske industrijske proizvodnje pa se je v tem času povečal za 0,3 odstotka.

Gospodarjenja niso bili kdove kako vneti za razpravo, kaže, da so izgubili voljo do govora, saj se vsak v svoji tovarni spopada s kopicjo problemov in težav, najsi jih še tako razlaga, bistvenih sprememb na bolje ni. V ušesih je tako ostalo nekaj grenkih pripomb, ki so se bolj nanašale na prihodnost kot na preteklih devet mesecev.

Janez Tavčar iz KŽK Gorenjske je dejal, da kmetijska proizvodnja upada, s septembra na oktober je padla za 7 odstotkov, z oktobra na no-

Na Gorenjskem ima v izvozu največji delež proizvodnja električnih strojev in aparatov (Iskra), v celotnem izvozu je imela v devetih mesecih letošnjega leta 26,6 odstotni delež, v konvertibilnem 24,9 odstotnega. Sledi predelava kavnika (Sava) s 16,6 odstotnim deležem v celotnem izvozu in 20,9 odstotnem v konvertibilnem. Na tretjem mestu pa je čevljar-ska industrija s 13,9 odstotnim deležem v celotnem izvozu in 10,8 v konvertibilnem.

Akumulacija je po devetih mesecih večja le za 21 odstotkov, ob polletju je bil porast še 50 odstoten. Ker zaradi novega obračunskega sistema z lanko ni primerljiv, velja dodati, da je porast 73 odstoten, če dodamo revalorizacijo sredstev, 141 odstoten pa, če dodamo še revalorizacijo obračunane amortizacije. Povprečni osebni dohodek pa je v gorenjskem gospodarstvu v devetih mesecih znašal 221.515 dinarjev; v primerjavi z lanskim devetmesečjem je bil večji za 118 odstotkov, v primerjavi z lanskim letom pa za 84 odstotkov.

Razdelilna transformatorska postaja 400/110 kilovoltov Okroglo

Kljub težavam uspešno opravlja svojo pomembno vlogo

Okroglo, novembra — Razdelilna transformatorska postaja Okroglo s transformacijo 400/110 kilovoltov je v poskusnem obratovanju in lokalno vodena. Zaradi slednjega je bila prestavljena služba območnega centra vodenja Savskih elektrarn iz Beričevega na Okroglo. Območni center vodenja, ki se gradi v razdelilni transformatorski postaji Beričevo, za to namreč ni usposobljen, okrogelska transformatorska postaja pa je bila letos dograjena z vključitvijo 110 kilovoltne mreže za področje Gorenjske in za to nujno potrebna elektroenergetskemu sistemu. Postaja ni pomembna le za preskrbo kvalitetne električne energije Gorenjska, čeprav je predvsem nova elektroje-karna na Jesenicah, kot trenutno največja slovenska investicija, narekovala rok izgradnje. Pomembna je tudi za široko ljubljansko, dolensko in notranjsko področje, saj kot podporna točka s transformatorjem 300 megavoltamp-erov moči v prvi fazi in s še predvidenim drugim transformatorjem enake moči v drugi fazi ne le razbremeni ozko grlo transformacije v Beričevem in Klečah, temveč po štirih 110 kilovoltnih daljnovodih iz Gorenjske napaja tudi 110 kilovoltno omrežje na omenjenih področjih. S tem je zagotovljena rezerva ljubljanski transformaciji, ki je predvsem v zimskem času brez rezerve polno obremenjena.

V petih mesecih poskusnega obratovanja je bil transformator na Okroglem kljub letnemu času (nizki sezoni) nekajkrat že skoraj polno obremenjen. Sicer pa obratuje z več kot polovico nazivne moči, seveda, predvsem zaradi Zelezarne in zaradi nujnih vzdrževalnih del na transformatorjih v Klečah in Beričevem. Po predvidevanjih bo razdelilna transformatorska postaja Okroglo s posadko dispečerjev lokalno obratovala okrog dve leti, dokler ne bo v podobni razdelilni transformatorski postaji v Beričevem zgrajen osrednji območni center vodenja savskih elektrarn, ki bo omogočil daljinsko vodenje okrogelske transformatorske postaje,« je povedal vodja izgradnje Anton Pelko.

Drago Papler

Informacijski center drobnega gospodarstva v Kranju

Odpri ga bodo decembra v Merkurju

Kranj, 13. nov. — Kranjski Merkur, ki vse bolj razvija kooperacijo z drobnim gospodarstvom, namerava decembra odpreti regijski informacijski center drobnega gospodarstva, kakršnega so v Celju odprli že oktobra, v vsej Sloveniji pa je predvidenih trinajst.

Kranjska trgovska organizacija Merkur vse bolj razvija kooperacijo z drobnim gospodarstvom; računajo, da bo letos promet dosegel že 7 milijard dinarjev. Zategadelj je razumljivo, da se je Merkur odločil za postavitev regijskega informacijskega centra drobnega gospodarstva.

Gre za računalniško podprt sistem, ki so ga maja letos poskusno uvedli v celjski Kovinotehni. Napravili so enoten računalniški program, hkrati izgrajevali bazo podatkov, ki je skoraj v celoti napolnjena za celjsko in šaleško območje, poskusno pa za večino drugih regij. Na Gorenjskem je medobčinska gospodarska zbornica s sodelovanjem Merkurja zbrala in v bazo podatkov vnesla nekaj informacij, tako za družbeni kot zasebni sektor drobnega gospodarstva. Vse-bino in delovanje tega informacijskega centra so predstavili maja letos na sejmju kooperacij v Kranju.

M V

Bodeča neža in skupna streha

Ko je pred leti Bohinj dobil bodečo nežo, so z vseh koncev letele strelice predvsem na Alpétourovo temeljno organizacijo Hoteli Bohinj, ki je bila v občinskih načrtih opredeljena za glavno gonilno silo razvoja turizma v tem delu Gorenjske. Kritike so bile povsem upravičene: Alpétour je slabo gospodaril s hoteli, restavracijami in ostalim družbenim imetjem, število gostov in nočitev v Bohinju je upadlo, naložbeni načrti so obležali v predalih, delovni kolektiv so pretresali kadrovske problemi, bohinjski tozd je (uskaljeno s cilji delovne organizacije, ki ima sedež v Škofji Loki) odstopal devize po razmeroma nizki ceni tudi drugim v okviru Alpétoura — in še bi lahko naštevati.

Bohinjci so tedaj povzdignili glas in jasno povedali, da Alpétour ne more biti več kot krava, ki bi se krmila v Bohinju, molza pa drugod — v Škofji Loki, ob morju... Na lanski programski seji občinske konference Socialistične zveze so dali pobudo, da bi ustanovili svojo gostinsko-turistično organizacijo, ki bi imela sedež v Bohinju in bi znala pristihnuti domačinom. Predlog, da bi spravili pod skupno streho oba žičničarja (Vogel, Kobla) in vse gostinsko-turistične organizacije (Alpétour, Kompas, Slovenijaturist...), je zaenkrat prav zaradi velike razdrobljenosti dokaj nestvarna, nekaj pa se na tem področju vendarle spreminja. Po notranji organizaciji Alpétoura naj bi se tozda Hoteli Bohinj in Žičnice Vogel povezala v enovito delovno organizacijo, ki bi bila še vedno del sozda Alpétoura. Tako zamišljeno in takšno rešitev podpirajo tudi v krajevni skupnosti in na občini, toda ali bo tako tudi v resnici, je za zdaj še prenačljeno napovedati, kajti soseda z obale Bohinjskega jezera sicer dobro sodelujeta, za »španovijo« pod isto streho pa eden od njiju (mislimo na žičničarje, na mali delovni kolektiv z okoli trideset člani) ni posebno navdušen.

Nedvomno je, da so stalne organizacijske spremembe v preteklosti (tudi pod pritiskom politike) zasejale seme nezaupanja v nove spremembe in da tudi formalna združenja ne bo prikrila starih razpok med ljudmi, pa vendarle: svetovne in domače izkušnje kažejo, da žičničarji še najbolj shajajo v povezavi z gostinstvom in turizmom ali pod okriljem kake druge močne gospodarske organizacije. Žičničarji z Vogla si sami (kot delovna organizacija) kaj drugega kot životarjenja ne bodo mogli zagotoviti, še v povezavi z gostinsko-turističnimi organizacijami bodo naložbene načrte le težko uresničili.

C. Zaplotnik

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Zaščitne čelade za najmlajše smučarje

Ljubljana, 13. novembra — Naša znan tovarna jadralskih desk Veplas iz Titovega Velenja je na letošnjem sejmu Ski Expo v Ljubljani predstavila svoj nov izdelek, otroške smučarske čelade. Čelade niso primerne le za mlade smučarje, temveč za zaščito občutljivih otroških glav za vožnjo z rokami, kotalkanj in vožnjo s priljubljenimi kolesi BMX. Bolj iznajdljivi trgovci športne opreme imajo čelade že na svojih policah.

V. S.

Manj propagande, manj mark

Iz jugoslovanske turistične zveze v Frankfurtu prihajajo novice, da se je boj za prihodnjo poletno turistično sezono na turističnem trgu že začel, naša turistična predstavništva pa so trenutno še brez denarja, da bi lahko začela propagandno tekmo z drugimi ponudniki. Kljub temu, da je po nekaterih raziskavah na nemškem turističnem trgu Jugoslavija na petem mestu med najbolj priljubljenimi cilji zahodnonemških popotnikov, počasi zapravljamo prednosti, ki jih še imamo. To je seveda naglo naraščanje cen, pritožbe na račun kraj na črpalkah, pritožbe zaradi vedno slabše kulinarčne ponudbe, neprofesionalen odnos do turistov in seveda ne na zadnjem mestu slaba infrastruktura vse od cest do pomanjkanja vode. Nepopravljivo škodo pa si delamo tudi s slabo in nepozno propagando.

V. S.

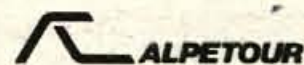
Znaten porast porabe elektrike

V prvih desetih mesecih letošnjega leta smo v Sloveniji porabili 3,9 odstotka električne energije več kot lani v tem času; lani je bilo ob koncu oktobra potrošenih 7.589 milijonov kilovatin ur, letos pa 7.888 milijonov kilovatin ur. Vse besede o nujnosti varčevanja z elektriko torej prav nič ne zaležejo.

Letos se je najbolj povečala poraba pri velikih odjemalcih, kar za 23,4 odstotka v jeseniški Zelezarni, kar je seveda razumljivo, saj je spomladaj začela obratovati nova jeklarina.

Slovenske elektrarne so v desetih mesecih pridobile 7.629 milijonov kilovatin ur, kar je 3 odstotke več kot lani v tem času, delno pa se seveda oskrbujejo z elektriko iz Bosne in Hercegovine.

Zanimivi so še podatki, da je bila oktobra poraba elektrike za 1,9 odstotka večja kot oktobra lani, toplotne elektrarne so imele 1.179.040 ton lignita in premoga na zalogi, kar je 231 tisoč ton več kot predvideva načrt. Tudi 16 največjih jugoslovanskih akumulacijskih jezer je polnih, voda naj bi zadoščala za pridobitev 2.456 milijonov kilovatin ur, njen presežek pa bi omogočil pridobitev dodatnih 69 milijonov kilovatin ur.

SOZD ALPÉTOUR
ŠKOFJA LOKA CREINA
DO KRANJ

za proizvodnjo in servisiranje kmetijske mehanizacije

objavlja na podlagi sklepa komisije za delovna razmerja prosta dela in naloge:

VODJE SKLADIŠČA

Pogoji: SS izobrazba strojne smeri in 5 let delovnih izkušenj na enakem ali podobnem delovnem mestu. Poskusno delo 3 mesece.

OD cca 350.000 din.

Delovno razmerje sklenemo za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pisne vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema 8 dni po objavi kadrovskega sektorja Kranj, Koroška c. 5. Kandidate bopmo o izbiri obvestili v 60 dneh po izteku prijavnega roka.

Letos na Dovjem in v Kranjski gori — Po programu občinske komunalne skupnosti Jesenice bodo letos zgrajene mrliške vežice na Dovjem in v Kranjski gori, do tretje faze pa tudi na Breznici v krajevni skupnosti Žirovnica. Tako jim v tem srednjeročnem programu ostane še izgradnja mrliških vežic v Ratečah in na Planini pod Golico. Na Blejski Dobravi pa bodo prihodnje leto začeli s postopkom za razširitev pokopališča in za dograditev vežic. Na sliki: Vežice na Dovjem gradi jeseniški toz SGP Gradbinec Kranj. — A. Ž.

Do konca meseca lokacije za kioske

Kranj — Konec oktobra je bil v Kranju sestanek s predsedniki svetov mestnih krajevnih skupnosti in nekaterih organov in služb v občini. Ob tej priložnosti so kar z vseh mestnih krajevnih skupnosti opozarjali na težave z oskrbo občanov. Največ želja je bilo za postavitev kioskov za sadje in zelenjavo. Dogovor na sestanku je bil, da bo komite za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve do konca novembra letos pripravil seznam lokacij, na katerih bo moč postaviti enega ali več kioskov za sadje in zelenjavo. Na tem seznamu pa bo tudi navodilo, kakšen bo postopek za pridobitev vse potrebne dokumentacije. Poseben sestanek predstavnikov krajevnih skupnosti Stražišče, Čirče, Primskovo in Vodovodni stolp pa bo s predstavniki Živila.

A. Ž.

DOPISNIKI SPOROČAJO

Programsko volilne seje SZDL

● **Jošt Role** iz Radovljice poroča, da so se v občini začele programsko volilne seje krajevnih organizacij socialistične zveze. Med prvimi je bila na Brezjah, kjer so sprožili pobudo za izgradnjo kableske televizije, v Bohinjski Bistrici pa so največ govorili o množičnih akcijah in prireditvah, kjer so v zadnjem času dosegali zavidljive uspehe.

Zasedanje skupščin SIS

● Namesto ta bodo seje skupščin vseh devetih samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti v radovljiški občini prihodnji mesec od 7. do 10. decembra. Na vseh skupščinah bodo obravnavali uresničevanje letošnjih programov in probleme v zvezi z njimi ter predloge revalorizacije finančnega plana za letos. Delegati bodo gradivo dobili v Obzorniku SIS po 20. novembru.

Tečaj radiotelezije v Radovljici

● Na delavski univerzi v Radovljici bodo danes, 17. novembra, začeli s tečajem radiotelezije. Vodil ga bo Stane Oblak iz Škofje Loke. Zanimanje za ta tečaj je bilo v Radovljici veliko. Organizatorji bodo skušali po novem letu organizirati še enega do dva takšna tečaja.

Šušarska nedelja — tržiški praznik

● **Drago Papler** pa piše, da so na seji turističnega društva v Trzinu, ko so ocenjevali letošnjo 19. Šušarsko nedeljo, menili, naj bi ta prireditev v prihodnje postala tržiški turistični praznik. Da pa bi to lahko dosegli, bi se poleg Peka v prireditvah morale vključiti tudi druge tržiške delovne organizacije. Upajo, da jim bo to uspelo že na prihodnji, 20. Šušarski nedelji. Dogovorili pa so se tudi, da bodo že sredi decembra letos okrasili Trzin za novoletne praznike.

Skupni interesi

● Krajevna konferenca socialistične zveze Križe je že lani predlagala, da bi na območju krajevnih skupnosti Križe, Pristava, Senično in Sebenje prišlo do tesnejšega sodelovanja in povezanosti. Takšen predlog pa so ponovili v Križah tudi na letošnji nedavni programski volilni konferenci. Predlagali so tudi izgradnjo večnamenske dvorane za kulturne in druge prireditve. Menili so, da bi se kmetijska zadruga morala izseliti iz centra vasi. Tako bi v razpadajoči dvorani lahko uredili trgovino, prosotore kmetijske zadruge pa bi lahko namenili za različne uslužnostne dejavnosti. Socialistična zveza v Križah se tudi zavzema, da bi center Križev v prihodnje postal središče za krajevne skupnosti Križe, Sebenje, Pristavo in Senično. Kar pa zadeva vas Gozd, so poudarili, bi v njem morali spodbujati kmečki turizem in živinorejo.

Nimajo izgube

● **Branko Blenkus** z Jesenic pa je obiskal kolodvorsko restavracijo na Železniški postaji Jesenice. Piše, da so prostore kolodvorskih restavracij svojčas imeli v najemu različne gostinske organizacije. Potem so jih železnice same vključile v svojo turistično, transportno in gostinsko organizacijo Slovenijaturist. V jeseniški kolodvorski restavraciji, kjer je vodja izmene v kuhinji Jožica Kokalj, vsak dan skuhamo okrog sto kosil in dvesto toplih obrokov za zaposlene na železniški postaji in v drugih enotah. H kolodvorski restavraciji Jesenice spadata tudi gostinska obrata na postaji v Kranju in v Novi Gorici. Pozimi pa odprejo tudi kiosk v Bohinjski Bistrici ter samopostrežno restavracijo na Ravnah. Ta enota, ki jo vodi Anica Korošec, že vrsto let posluje dobro in brez izgub. **Sadjarski dan v Tinjah**

● Oglasil se je tudi **Marjan Gašperin** iz Begunj in napisal, da je bil pred dnevi v Tinjah na avstrijskem Koroškem Sadjarski dan, kjer je Društvo sadjarjev Slovenije pripravilo razstavo sadja z Gorenjske, Primorske, Štajerske in Koroške. Razstavo so prireditelji združili s kulturno prireditvijo, na kateri je akademski slikarka Melita Vovk z Bleda med drugim predstavila retrospektivo svojih ilustracij. Predsednik društva inž. Tine Benedičič, ki jebral odlomke iz svoje pred kratkim izdane pesniške zbirke Moj sadovnjak. Nastopila sta tudi pevski zbor A. T. Linhart iz Radovljice in Rado Kokalj s citrmi.

Krvodajalska akcija in proslava

Radovljica — Občinska organizacija Rdečega križa Radovljica bo skupaj z osnovnimi organizacijami sindikata in krajevnimi organizacijami Rdečega križa do konca tega meseca organizirala krvodajalsko akcijo. Na Bledu se akcija začne danes (17. novembra) in bo trajala do petka, 20. novembra. Odvzem krvi na Bledu bo za darovalce z blejskega, radovljiškega, leškega in gorjanskega območja. V torek, 24. novembra, bo celodnevna akcija v Kropi, v sredo, 25. novembra, pa v Bohinjski Bistrici. Organizatorji pričakujejo 1500 krvodajalcev, kolikor je tudi letošnji plan. Pri odvzemu bodo uporabljali igle za enkratno uporabo.

Ze v petek, 13. novembra, pa je občinski odbor Rdečega križa v osnovni šoli F. S. Finžgarja v Lescah pripravil krvodajalsko proslavo. Ob tej priložnosti so 277 krvodajalcev podelili značke in plakete za 5 krat do 50 krat darovano kri. Podelili so tudi priznanja posameznikom in organizacijam za zasluge v krvodajalstvu. V kulturnem programu sta nastopila moški pevski zbor A. T. Linhart iz Radovljice in dramska skupina DPD Svoboda Tomaž Godec iz Bohinjske Bistrice.

Krajevna skupnost Golnik

Prihodnje leto obnova vodovoda

Golnik, 16. novembra — »Spomladi letos smo razmišljali o razpisu referendumu za krajevni samoprispevek. Pa smo se potem raje odločili za prispevke. Z zbranim denarjem bomo tako zdaj nabavili plug za ceste, prihodnje leto pa se nameravamo lotiti obnove vodovoda. To bo velika akcija, kjer poleg prostovoljnega dela in prispevkov krajanov pričakujemo tudi družbeno podporo,« pravi predsednik sveta krajevnih skupnosti Friderik Mali.

Friderik Mali

Ni še tako dolgo, ko je bila krajevna skupnost Golnik z naseljema Golnik in Malo Brdo ena manjših, obrobnih krajevnih skupnosti v krajevni občini. Najbrž bi razvoj v tem delu potekal drugače, če ne bi bil tu sedež Inštituta Univerzitetnega kliničnega centra, v katerem je danes 540 zaposlenih. Prav zaradi Inštituta se je število prebivalcev precej hitreje povečevalo kot marsikje drugje v obrobnih krajevnih skupnostih. Danes pravih domačinov v krajevni skupnosti sicer ni veliko, vendar ima Golnik kot krajevna skupnost že okrog 1000 prebivalcev. In čeprav je dobrih deset kilometrov oddaljen od Kranja, je to redka krajevna skupnost, kjer se je še posebej uveljavila družbena (blokovna) stanovanjska gradnja.

»Inštitut, ki je edina delovna organizacija v krajevni skupnosti, je v marsičem vplival na razvoj kraja,« ugotavlja predsednik sveta krajevnih skupnosti Friderik Mali. »Hitreje so se razvijale (kot bi se sicer) nekatere društvene dejavnosti (taborniki, športno društvo, DPM, turistično društvo), zaradi intenzivnejšega priseljevanja pa so narasle tudi druge potrebe, kot so vrtec, telefon...«

Skupaj s krajevnimi skupnostmi Goriče, Trstenik in Tentiše se je pred tremi leti tudi na Golniku začela velika telefonska akcija. S prostovoljnim delom in prispevki so zgradili omrežje in dobili v krajevni skupnosti 150 telefonskih priključkov. Lani je bila akcija zaključena, vendar je trenutno že spet prek 30 interesentov za telefon.

»Med telefonsko akcijo sem bil predsednik gradbenega odbora,« pravi Friderik Mali. »Takrat sem tudi ugotovil, da je predvsem pomemben interes. Tudi po 200 krajanov se je včasih zbralo na akciji. Lani smo potem dobili nov vrtec, letos pa naj bi v kratkem dobili novo trgovino ureja, pa se tudi cesta proti Inštitutu.«

»Spomladi letos smo razmišljali o razpisu referendumu za krajevni samoprispevek. Pa smo se potem raje odločili za prispevke. Z zbranim denarjem bo-

Razvejana društvena dejavnost

Trije pomembni jubileji

Javornik — Koroška Bela — Gasilci so letos praznovali 90-letnico, Partizan 80, planinci pa 40-letnico. »Številne dejavnosti se odvijajo v okviru rekreacijskega centra Kres, najbolj množična prireditev pa je Kurirski smuk, ki bo februarja prihodnje leto na programu že štirinajsetič,« je poudaril predsednik skupščine krajevnih skupnosti Milan Dornik.

Javornik — Koroška Bela, največja krajevna skupnost v jeseniški občini, je poimenovana po predvojnem revolucionarju Edu Giorgioniju. Radi se pohvalijo, da sta bila Javornik in Koroška Bela že od nekdaj najbolj revolucionarni del Jesenic.

»Tradicije nekdanje revolucionarnosti pa se danes kažejo tudi v živahni in razvejani društveni dejavnosti v krajevni skupnosti,« ugotavlja predsednik skupščine KS Milan Dornik. »Skoraj ni društva ali organizacije, ki ga v naši krajevni skupnosti ne bi imeli: nekateri se lahko pohvalijo že z bogato tra-

dicijo. Letos so na primer kar tri društva praznovala svoje obletnice. Gasilci so zabeležili 90-letnico obstoja in delovanja, TVD Partizan 80-letnico in planinci 40-letnico. Še posebej delovni so Partizanovci, kjer imajo organizirano balinanje, lokostrelstvo, tenis, odbojko in telovadbo.«

Najpomembnejša prireditev, ki jo pripravijo vsako leto v okviru rekreacijskega centra Kres, pa je Kurirski smuk. Na tej prireditvi se vsako leto zbere mlado in staro in krajevne skupnosti, občine in iz zamejstva. Februarja prihodnje leto bo ta prireditev na programu že 34. »Veliko zasluga, da se je tako uveljavila, pa ima pri tem in tudi pri Kresu pionir in gonilna sila Jože Zidar,« je poudaril Milan Dornik.

Med aktivnejšimi v krajevni skupnosti pa velja pohvaliti tudi DPD Svoboda France Mencinger z dramsko sekcijo, pripravljajo pa tudi ustanovitev literarnega in fotokino krožka. Nič manj delovni pa niso člani društva upokojencev, kjer delujejo folklorna skupina, dva pevski zbora in likovni krožek.

A. Zalar

Tudi stari ljudje se radi poveselijo

Poljane, 14. novembra — Namesto zakoreninjenih novoletnih obdarovanj so novi ljudje v vodstvu organizacije Rdečega križa v Poljanah vnesli svežino v odnos do najstarejših sokrajanov. Danes so v kulturnem domu zanje pripravili prijetno presenečenje.

Kot je povedala predsednica organizacije Rdečega križa Majda Debeljak, živi v poljanski krajevni skupnosti 55 ljudi, ki so starejši od 80 let. Žal vsi niso več najbolj pri zdravju in te bodo še naprej obiskovali na domu. Za 35 se »poskočnih« pa so pripravili današnje srečanje, saj so prepričani, da se tudi stari ljudje kdajpakdaj radi odlepijo od zapečkov in se prav po mladostno poveselijo. Da je to res, so dokazali s svojim številnim odzivom, saj so manjkali le trije od povabljenih.

Srečanje, prvo te vrste, je bilo kulturno — družabnega značaja. Stari so pozorno prisluhnili petju deklet, šolarjema, ki sta prebrala svoja spisa o srečanju s stariim človekom, odlomku iz Cvetja v jeseni in seveda triu domačih godev, ki jih je povabil na ples. Stari so se sprostili, zapeli in zaplesali, kot najbrž že dolgo ne. In če ne prej, se bodo tako lepo imeli spet na prihodnjem srečanju, ki ga bo pripravil poljanski Rdeči križ.

H. Jelovčan

Živila Kranj so nosilec izgradnje nove samopostrežne trgovine z bi-fejem na Golniku. Sedanja trgovina se mora namreč iz bolnišnice izseliti, ena sama za celoten kraj pa bi bila prevelika. Trgovina, ki jo gradi mariborski Marles, bo gotova še letos in bo razbremenila tudi trgovino na Kokrici...

mo zdaj nabavili plug za ceste. Imamo namreč dobrih deset kilometrov krajevnih cest, ki jih pozimi sami vzdržujemo. Prihodnje leto pa se nameravamo lotiti obnove vodovoda v dolžini okrog 400 metrov. Z letos zbranim denarjem, pomočjo Zavornice krajevnih skupnosti Triglav in prostovoljnim delom nameravamo kandidirati za združena sredstva pri cestno komunalni skupnosti. Samo za prostovoljno delo načrtujemo, da bo vredno prek 2 milijona dinarjev. Sicer pa znaša sedanji predračun za obnovo vodovoda okrog 20 milijonov dinarjev.«

V krajevni skupnosti se na svojstven način lotevajo tudi organizirane gradnje garaž. Objavili so razpis in zdaj bodo na podlagi prijav začeli postopek za gradnjo. Zgraditi nameravajo tudi dve pokriti avtobusni postajališči in sicer na Malem Brdu ter pri bolnišnici. V teh dneh se še posebej pripravljajo na razpravo o urbanističnih zasnovah

in prostorsko ureditvenih pogojih, saj so v predloženih dokumentih opredeljeni kot eno bodočih središč v občini.

»Bogato in živahno društveno življenje je že nekaj časa v naši krajevni skupnosti,« ugotavlja predsednik krajevnih skupnosti SZDL Matjaž Bizjak. »Pohvaliti moram krajevno samoupravo, saj na primer že lep čas ni seje sveta krajevnih skupnosti, kamor ne bi prišli vsi člani. Resno so za naprej tudi razmišljali v krajevni skupnosti o izgradnji kableske televizije, o ureditvi kanalizacije in čistilne naprave skupaj z Inštitutom, javni razsvetljavi, asfaltiranju cest in izgradnji skupnega prostora za prireditve. Imamo lepo večnamensko športno igrišče, nimamo pa žal dvorane in smo zato prisiljeni gostovati v Inštitutu.«

Po lanski telefonski akciji in izgradnji vrta pa bo letos velika pridobitev za kraj trgovina in cesta do bolnišnice.

A. Zalar

Vsaj asfalt — Medtem ko je v krajevni skupnosti Begunje v radovljiški občini pred zaključkom velika telefonska akcija, so krajanje vedno nezadovoljni zaradi neuresničene dolgoletne želje, kar zadeva cesto skozi Begunje. To ugotovitev so ponovno poudarili na zadnjem, množičnem sestanku, ko so govorili o telefoniji. Zeleli so, da bi v občinski skupnosti za ceste našli vsaj toliko denarja, da bi po tej cesti obnovili asfaltno prevleko. — A. Ž.

PRITOŽNO KNJIGO, PROSIM

Koncert v Gorjah

»7. novembra je bil v Gorjah koncert partizanskega pevskega zbora iz Ljubljane. 250 ljudi lahko sprejme dvorana v Gorjah, poslušalcev pa je bilo le kakšnih 70. Škoda, saj je bil koncert brezplačen in zares enkratno doživetje. Morda bi bili ljudje bolj obveščeni, če bi učenci iz šole staršem, prinesli domov obvestila, da bo koncert. Prepričan sem, da bi bila dvorana potem polna. Naj bo to razmislek za naprej...«

Jože Ambrožič

Prosimo vas, ne mučite nas

Ze dlje časa redno prebiramo pisma tovarišice G. M. Zelo me preseneča, da objavite vsako njeno pismo. Upam, da boste tudi moje. Glede na to, da imam občutek, da to tovarišico zvija po črevesju, in da prav zaradi teh vzrokov tudi piše pisma v Glas in potem ji odleže. Vsekakor upam, da bi lahko že nekdo ukinitil ta njena pisma, saj nas bralce mučite z

njimi. Povsod, kamor gre ta tovarišica, obleze vsak konfin, in če ni kaj po njeni trenutni volji in razpoloženju, je ogerj v stehi. Nehajte že z objavljanjem njenih pisem, sicer boste izgubili prenekaterega naročnika, saj je več takih, ki se že zgražajo, kje je vaša cenzura objavljana. Za vsako zvijanje po črevesju, pa res ni primerno, da bi objavljali vsako pismo. Mislim, da samo išče, kjerkoli se že pojavi, da bi našla kaj slabega in tisto še bolj očrnila. Dobrih pohval je bilo z njene strani bolj malo. Ne ve pa ta ženska, s kakšnimi težkimi problemi se sedaj sooča splošno družbeno gospodarstvo, ter da ni moč ustreči niti željam v združenem delu, kaj šele na splošno in še posebej takim pikolovcem. Resnično, nehajte nas mučiti z njenimi pismi, preveč težko nam je danes v združenem delu, da bi nas nekdo črnil na tak način...

Upam, da cenzura tokrat ne bo tako kritična in bo to pismo objavila...«

Vaš Bralac

Kulturni dogodek na Jesenicah

PODELJENE ČUFARJEVE NAGRADE

Jesenice — Primernejše prireditve, ki je spremljala podelitev letošnjih Čufarjevih nagrad za dosežke na kulturnem področju, si na Jesenicah skorajda ne bi mogli izbrati. Sedem gorenjskih pevskih zborov (kot gost je nastopil tudi moški pevski zbor Kočna Sveče iz avstrijske Koroške) je na netekmovalnem srečanju predstavilo trenutni dokaj soliden nivo pevskega poustvarjanja na Gorenjskem.

Jesenice — Čufarjevo plaketo za prizadevno delo je letos prejel foto kino klub Andrej Prešeren z Jesenic. — Foto: G. Šinik

Izjemen uspeh je doživela njegova režija Anouilhovega Skranjčka, za katero je na 30. jubilejnem srečanju gledaliških skupin Slovenije letos v Titovem Velenju prejel Linhartovo plaketo; z omenjeno predstavo pa so jeseniški gledališčniki sodelovali letos tudi v rednem programu Borštnikovega srečanja v Mariboru. Posebej kaže omeniti tudi Kendovo dramatisacijo literarnega dela z naslovom Rodil se je oče.

Pavle Lužnik je prejel Čufarjevo plaketo za 30-letno likovno ustvarjalnost in doseženo izjemo kakovost. Lužnik sodi med najbolj aktivne in produktivne člane jeseniškega Dolika. Doselej je sodeloval na vseh skupinskih razstavah kluba, na revijah likovnih del članov likovnih skupin po različnih krajih Slovenije, na katerih po izboru žirije razstavljajo le najboljše slovenske ljubiteljske slikarje. Imel pa je tudi sedem samostojnih slikarskih razstav. Njegove slike pa so bile izbrane tudi za nekatere druge kvalitetne slikarske prireditve v republiki in izven nje. Sodeloval je na več kot dvajsetih slikarskih kolonijah. O njegovem slikarstvu je med drugim dr. Cene Avguštin napisal: »Le

poredkoma gorenjska pokrajina zaživi v tako polnih barvah in v tako svojevrstni svetlobi kot v slikarskih delih Pavla Lužnika. Če bi hoteli njegovo krajinarstvo natančneje opredeliti, bi ga lahko imenovali dramatično...»

Podeljenih je bilo tudi pet Čufarjevih diplom. Branko Alt, član filmske skupine Odeon je prejel diplomu za svoje ustvarjalno in mentorsko delo.

Danica Bernik, učiteljica za anleski in slovenski jezik na osnovni šoli Gorenjskega odreda v Žirovnici je prejela plaketo za večletno organizatorsko-animatorsko delo in mentorstvo šolskega kulturnega društva Prešernov rod OS Gorenjskega odreda Žirovnica.

Pavel Dimitrov je prejel diplomu za ustvarjalno, organizacijsko in animatorsko delo na področju kulturnih dejavnosti v občinskem in širšem merilu.

Ivo Govedič je prejel diplomu za ustvarjalno in organizacijsko delo predvsem na področju zborovskega petja.

Mirko Rabič je prejel diplomu za organiziranje in animiranje kulturnega življenja in aktivnosti v Krajevni skupnosti Dovje-Mojstrana.

L. M.

Jugoslavije. Sodelujejo z zamejskim klubom iz Beljaka na vsakoletni razstavi Interclub foto. V razstavnem salonu Dolik pa predstavljajo svoje fotografije trikrat na leto. Skrbijo tudi za vzgojo mladih fotoamaterjev v fotokrožkih in tečajih in sicer na osnovnih in srednjih šolah. Vsako leto priredijo tudi fotorazstavo in tekmovanje pionirjev jeseniške občine.

Miran Kenda je prejel Čufarjevo plaketo za izredne postavitev gledaliških predstav v Gledališču Tone Čufar, za svoje lastne igralske uspehe ter dramatisacijo literarnega dela. S prihodom v jeseniško gledališče, kjer je umetniški vodja in direktor, je s tako bogato tradicijo v gledališču zavel nov, svež in urejen veter. Njegove postavitve predstav Razbiti vrč, Ta veseli dan ali Matiček se ženi, kjer je imenitno odigral vlogo barona, Učna ura, Samorog, Plešasta pevka in še mnogo druge, so jeseniške gledališčnike spet spravile v slovenski amaterski vrh.

Otrok in knjiga

PIONIRSKA KNJIŽNICA IN KNJIŽNA VZGOJA

Knjižna vzgoja se začne že zelo zgodaj. Od staršev je odvisno, kdaj bo prišel otrok v stik s knjigo, kako bo ravnal z njo in kdaj bo našel pot do knjižnice. Primeren način so na primer ure pravljic, ki jih imajo v posameznih knjižnicah — tudi v kranjski. Ob sredah dopoldne so za skupine iz šol in vrtec, popoldne ob 18. uri pa lahko otroke pripeljejo v knjižnico starši.

Otrok se najprej srečuje s slikanico, ki še nima oblike knjige. Je harmonikasto zložitvena kartonska zapognjena ali leporello. Imenjena je otrokom med drugim in četrtem letom, zato je po zunanji obliki še nekakšna prehodna stopnja med igračo in pravo knjigo. Po vsebini pa doživljajsko najpreprostejša. Taka zapognjena igra bita nazorna. Otroku pojasnjuje posamezne predmete in pojme, upodablja vsakodnevna opravila, katerih središče je otrok sam. Otroku se igra z besedami, uživa v ritmu, rimah in zvočni barvitosti besedilo in ilustracija neločljivo povezana. Včasih je tekst celo vključen v ilustracijo. Najbolj priljubljeni junaki slikanice pa so pioni.

Ko govorimo o knjigi, bi morali spregovoriti tudi o drugih medijih. Televizija, videokorder in računalnik so tudi otroka priklenili nase prevsem zato, ker je to nekaj novega in seveda drugačnega. Uporaba sodobnih medijev je enostavna, zato se ob njih oblikuje populacija, ki ne bere. Otroku ima težave z branjem in razumevanjem prebranega. Starši bi si morali vzeti čas za posredovanje žive besede. Otroku bi morali pomagati in ga spodbujati, ko začne brati. Otroka bralno vzgajamo skupno: družina, šola in knjižnica. Če bomo znali knjigo pravilno vključiti v nove okvire, zanimanje zanjo ne bo upadlo. V knjižnicah sicer ugotavljamo, da dramatisirani romani in poljudnoznanstvene oddaje na televiziji celo spodbujajo zanimanje za knjigo, vendar se to dogaja otroku, ki je že našel pot do knjige. Zato se bomo morali v knjižnicah še bolj posvetiti razvijanju bralnih potreb v povezavi z drugimi načini medijskega posredovanja.

Ponudba knjig na knjižnem trgu je zelo raznolika, različne pa so tudi cene. Kvalitetne slikanice (predvsem izdaje založbe Mladinska knjiga) in knjige za otroke in mladostnika so dražje od manjvrednih knjig, ki so dosegljive na vsakem koraku, tudi v trafikah in veleblagovnicah. Osnovna naloga slikanice je, da likovno in besedno bogati otrokov doživljajski svet, brusi njegov čut za lepoto, spodbuja njegovo domišljijo in čustva. Slikanico lahko otrok tudi soustvarja po svoji lastni čustveni naravnosti. Dilematizem v knjigah za otroke pa spoznamo predvsem po površnosti, s katero je v knjigi podana zgodba, pesem, poučno besedilo in ilustracija.

V pionirski knjižnici ponujamo otrokom kvalitetno knjigo. Razen članarine otrok ne prispeva ničesar. Lahko si neomejeno sposoja knjige, a jih mora paziti in jih pravočasno vračati. Izposojevalni rok je štirinajst dni za leposlovne knjige in mesec dni za poljudnoznanstvene knjige.

Vika Konec

KONCERT NIZOZEMSKEGA PIANISTA

Kranj — V četrtek, 19. novembra, ob 19.30 bo v kranjski Glasbeni šoli na Trubarjevem trgu nastopil nizozemski pianist Raymond Jansson. Na sporedu koncerta so skladbe L. van Beethovna — Sonata št. 27, op. 31/2 v d-molu, R. Schumanna Arabeske in Sonata št. 2, op. 22 v g-molu, in M. Ravela — Couperin-ov grob.

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ — V galeriji Mestne hiše je odprta 7. razstava fotografije Pokrajina 87. V mali galeriji Mestne hiše je odprta prodajna razstava članov Likovnega društva Kranj. V Prešernovi hiši je odprta pregledna razstava del likovnih skupin Gorenjske.

V Prešernovem gledališču bo jutri, v sredo, ob 19.30 predstava SNG Drame Ljubljana z M. Klečem Dr. roman — za red sredo II. V četrtek, 19. novembra, ob 19.30 bo predstava za red četrtek II, v petek, 20. novembra, pa za red petek II.

V kava baru Kavka razstavlja Miroslav Šumnik. V avli Iskre Telematike so danes odprli razstavo slik Zlate Volarič in skulptur Jožeta Volariča.

V Carniumu, Mladinskem kulturnem centru, bo danes, v torek, ob 20. uri glasbeno tematski večer — Pink Floyd (II. del). Jutri, v sredo, bo ob 15. uri posvetovalnica za mlade. V četrtek, ob 20. uri pa bo v večeru ob diapozitivih govora o Evropi (I. del).

JESENICE — V razstavnem salonu Dolik je na ogled razstava fotografij na temo Človek in jeklo. Razstavljajo člani Foto kluba Andrej Prešeren Jesenice.

RADOVLJICA — V Šivčevi hiši je na ogled razstava del akad. kiparja in grafika Janeza Boljke.

BLEJ — Na blejskem gradu je odprta razstava lokov oblikovalca Oskarja Kogojca in proizvajalca Franca Oblaka.

SKOFJA LOKA — Danes ob 17. uri bo v knjižnici Ivana Tavčarja vodil uro pravljic Matjaž Eržen. Jutri, v sredo, ob 18. uri bo ob diapozitivih govoril o Altriki Andrej Strmecki. V četrtek, 19. novembra, ob 18. uri bodo člani fotokino kluba predvajali diapozitive in film na temo Jesenske lepote.

Na Loškem odru gostuje jutri, v sredo, ob 19.30 in v četrtek, 19. novembra, ob 18. uri Stalno slovensko gledališče iz Trsta s komedijo B. Nušiča Sumljiva oseba. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom pri blagajni gledališča.

V galeriji Ivana Groharja na Mestnem trgu je odprta razstava slik akad. slikarja Bonifa Čeha.

TRŽIČ — V Paviljonu NOB je odprta razstava ilustracij Marije Vogelnik in razstava lutk in gledaliških mask Eke Vogelnik.

DOMŽALE — V knjižnici Domžale je odprta razstava fotografij gorenjskih fotoklubov.

MEDVODE — V DO Donit Medvode so odprli razstavo akvareljev akad. slikarja Muhameda Fejzića iz Bos. Broda.

SKOFJA LOKA — Jutrišnja predstava Slovenskega narodnega gledališča iz Trsta, ki nastopa z Nušičevo komedijo Sumljiva oseba na Loškem odru, je že razprodana. Nekaj vstopnic je še za četrtkovo predstavo ob 18. uri.

V knjižnici Ivana Tavčarja je odprta razstava makedonskega slikarja Georgija Božnova.

KONCERT DUHOVNE GLASBE

Skofja Loka — V petek, 20. novembra, ob 20. uri bo v cerkvi sv. Jakob nastopil pevski zbor Slovenski madrigalisti pod vodstvom dirigenta Janeza Boleta. Program koncerta obsega Gregorijanski koral, motete in madrigale Jacobusa Gallusa ter Musico sacro Stevana Mokranjca. V premoru med koncertom bo na orgle igral Aleš Studen.

Tržiški fotoamater Janko Kermelj NAGRADE REDKEJŠE OD PORAZOV

Tržič, 14. novembra — S fotografijo se ljubiteljsko ukvarja že tri desetletja. Doselej je poslal številne izdelke na razne fotografске natečaje, kjer je požel nekaj dobrih ocen in še večkrat ostal praznih rok. Zato je toliko srečnejši, da so prisodili njegovi fotografiji prvo mesto med slovenskimi deli na 7. jugoslovanski fotografski razstavi, ki je te dni na ogled v Kranju.

»S sodelovanjem na fotografskih tekmovanjih je nekaj podobnega, razmišlja tržiški fotoamater Janko Kermelj, »kot se dogaja v športu. Povsod je več porazov kot zmag. In razsodnikom je treba zaupati, da so o zmagi precentili prav.«

Ta Jankova primerjava s športom ni povsem naključna, saj sta pri njem šport in fotografija tesno povezana. Davnega 1956. leta je namreč dobil za zmago na mednarodni smučarski tekmi fotoaparata. Takrat je vstopil v vrste članov fotografiskega kluba v Trziču in se začel spoznavati s skrivnostmi fotografije.

»Moji učitelji Perko, Fajfar in Hočvar so radi slikali naravo,« za spominja sogovornik, »zato sem tudi sam začel z drugačnimi očmi gledati okolico. Najprilicnejše motive še danes najdem v prirodi, posebno v planinski pokrajini, pri sru pa mi je tudi reportažna fotografija.«

V klubu se je spoznal še z Marjanom Kukcem, ki ga je navdušil za barvno fotografijo. Zaradi zapletene in drage izdelave barvnih slik se je raje vrnil k črnobeli fotografiji. Z vztrajnim delom se je povzpел od amaterja III. do I. kategorije in ob tem prek 10 let uspešno vodil tržiški fotografski klub.

»Prečuli smo številne noči ob učenju in izdelavi slik za razne razstave, vendar ne zaman,« priznava fotograf Kermelj in pove: »Na več medklubskih prireditvah sem že osvojil prvo mesto, na večji razstavi pa sem letos prvič zmagal. Ker je bila konkurenca v Kranju velika, sem zelo zadovoljen s prvo nagrado za najboljšo slovensko fotografijo.«

Motiv za nagrado fotografijo »Soočenje« je avtor uzel v naravi, kjer je posnel ostanke starega kozolca in nad njimi nov tak objekt. Seveda pa dobra slika ne nastane, kot naglašja Janko Kermelj, brez dolgotrajnega iskanja, opazovanja in razmišljanja.

Besedilo in slika: Stojan Saje

Pred koncerti NE ZAMUDITI

Kljub temu, da bi se o kakovosti in pestrosti izbora lahko na široko pogovarjali, vseeno zapišimo, da je slovenska koncertna sezona popularne glasbe trenutno za malenkost pestrejša. Center interesov dejavnosti mladih ljubljance, SKUC-FORUM in Festival, prispevata svoje. Pogledimo na kratko, kaj se po napovedih pripravlja v bližnji prihodnosti.

Danes, 17. novembra bi se moral ob 21. uri v ljubljanskem študentskem naselju dogoditi nastop mariborskega Lačnega Franca Zoran Predin in njegova ekipa nameravajo prvenstveno predstaviti različno nove velike plošče.

V četrtek, 3. decembra ob 20.30 naprej v mali tivolski dvorani poteka predstava-koncert »Živo je življenje« z glasbo iz albuma »Opus dei«. Neverjetno a, upajmo, vendarle resnično — Laibachi!

Teden dni kasneje pa bodo ob 20. uri na isti koncertni oder zadnjič v svoji desetletni karieri stopili Pankrti. »Zadnji pogo v ljubljanski obeta cel kup presenečenj!

Več o posameznih koncertih pred samimi nastopi.

V. B. S.

SREČANJE MALIH VOKALNIH SKUPIN GORENJSKE

Kranj — V okviru dogovorjenih prireditev Zveze kulturnih organizacij Gorenjske vabi zveza kulturnih organizacij Kranj vse ljubitelje lepega petja na koncert, ki bo v petek, 20. novembra, v dvorani SSPRMU — Gimnazija Kranj, ob 19. uri.

Nastopile bodo naslednje skupine: KOMORNI ZBOR DOMŽALE, KVINTET BRATOV ŽUPAN oz Tržiča, GORENJSKI OKTET Gorenja vas, VOKALNI OKTET FRANCE PREŠEREN iz Breznice pri Žirovnici, OKTET LIP BLEJ iz Radovljanske občine in OKTET VIGRED iz Predoselj pri Kranju.

Po dosedanjih uspešnosti skupin in prijavljenem programu bodo sodeč, se obeta lep koncertni večer, za katerega so porok tudi koncertni vodje skupin: Karel Lešič, France Slabe, Valentin Bogataj, Marjan Jemec, Marjan Fabjan in Nace Gorjanc. Prireditve bo povezovala Alenka Bole — Vrabc. Vstopnice so v predprodaji na ZKO Kranj uro pred pričetkom prireditve.

M. Plajbes

e zdravstvo pred bankrotom

Če ne špekuliraš, si na slabšem

Kranj, 14. novembra — Neprimerno zvezno zakonodajo, ki je letos drastično omejila skupno porabo, je očno čutili tudi v zdravstvu. Zdravstvenim skupnostim pa razpoložljivi dohodek klesti tudi najmanjše agih kreditov za tekoče poslovanje, kar dodatno povečuje stroške. Že ob polletju jih je večina izkazala gubo, ob devetmesečju pa je zdravstvenih skupnosti v stiski še več. Bojijo se, da ob težkih likvidnostnih zvalah, v katerih so bili prisiljeni izkoristiti vsa sredstva, tudi menice, do konca leta ne bodo izplavali. hoda ni videti, nasprotno, po zdravstvu naj bi zdaj udarili še izgubarji, ki hočejo uveljaviti zahtevke povračilo prispevkov, tudi zdravstveni skupnosti. O tem je bila beseda z dr. Dragom Petričem, vodjo rokovne službe Medobčinske zdravstvene skupnosti Gorenjske.

li grozi bankrot?

● Za zdravstvo je bilo to leto ašilno, da so se po eni strani pičile izgube, po drugi pa trjala na posebnih računih vsem mirujoča sredstva, ki jih spodbujala inflacija. Kako se to lahko zgodilo?

«Ce bi dosledno upoštevali ezni interventni zakon, prežkov ne bi bilo, kajti ves čas bi orali toliko nižati prispevno opnjo, da bi bili na ravni, predeni z zvezno resolucijo. Ker i so v zdravstvenih skupnostih deli, da se bodo težko prebili s tistim, kar dovoljuje zakonodajalec, so ga pač obšli. Le na viz, minimalno, so nižali prispeie stopnje in tako so na račun skupnosti nastajali presežki. sti, ki so se dosledno držali čr zakona, pa so zdaj, ko je rememba zakona deloma rostilo presežke, na slabšem. lko je na Jesenicah ravno iratno pa v Kranju in v Škofji ki. Tu se vidi: če ne špekuliš, si na slabšem.»

● Zdravstvo je v težki finančni stiski, ki ji ni videti rešitve: ed letom stalne težave z likvidnostjo, ob koncu leta pa vsevsod pričakuje izgubo. Kako je na Gorenjskem?

«Ob intervencijskem zakonu anjka vse več denarja. Neneh-moramo reševati tekočo lidnost. Ob devetmesečju smo na Gorenjskem pokrili s čeki, ovljivimi v 14 dneh, ker smo deli, da bodo z oktobrskim derjem pokriti. Oktober pa je ekratek in tako povsod nismo peli razčistiti računov. Na Jenicah že ne. Tam se je nabralo milijardo izgube, pa bo

najbrž še dosti večja. Tudi za Tržič vemo, da se bo do konca leta izguba približala tej številki. Trda prede Škofji Loki, kjer gre 30 odstotkov denarja za poravnavo dolgov Kliničnemu centru. Najlaže se bo iz tega položaja izvlekel Kranj.

Ali je zdravstvo pred bankrotom? Lahko bi tako rekli, kajti izhoda praktično ni videti, če se drastično ne zmanjša potrošnja. Pravic naj ne bi omejevali, obseg in kakovost zdravstvenih storitev naj bi ostala, prav tako naj bi se še naprej trudili izpolniti obljubo o izravnavanju OD v zdravstvu z onimi v gospodarstvu. Pač pa moramo omejiti zaposlovanje. Sicer pa zdravstvo ni le tisto, kar si ljudje predstavljajo, zdravstveni dom in konec. Osnovno zdravstvo z zobozdravstvom vred predstavlja le 20 odstotkov skupnega denarja, polovico bolnišnice in 30 odstotkov zdravila, ortopedski pripomočki, zdravilišča ...»

● Gorenjska je bila letos edina regija, ki ji je uspelo brez bančnih kreditov reševati likvidnost. Vam to še vedno uspeva?

«Združevanje denarja iz petih zdravstvenih skupnosti v medobčinsko je odpravljalo likvidnostne težave. S tem smo se izognili najmanjši kreditov z obrestmi, ki veljajo v banki, k čemur se je moral zatekati, na primer, Klinični center. Kredite, ki so jih najemali, so morali do konca meseca vrniti, nato pa, če je bilo treba, prvega v mesecu najeti nove. Če jim vse to priznavajo v ceno, so konec leta dražji za en mesec. Če jim ne, imajo izgubo.»

● V takem položaju je na Gorenjskem edinole Inštitut za pljučne bolezni in TBC na Golniku.

«Da, Golnik je vse leto nelikviden, na koncu pa običajno izplava. Del sredstev jim je po sporazumu zagotovljenih, ostalo pa se jim nateče potem, ko dolžniki poravnajo račune. Čež leto so v primerjavi z drugimi na Gorenjskem resda v podrejenem položaju, ob zaključnem računu pa na boljšem, ker jim poravnajo račune brez omejitev, v nasprotju z domačimi, ki jih limitiramo s programi.»

Udari pridnega, nagradi lenega

● V zvezi s tem se vsiljuje tudi vprašanje, povezano z republiško solidarnostjo, ki se ji raz-

vita Gorenjska že lep čas brani plačevati.

«Ne drži, da je razvita Gorenjska zoper republiško solidarnost. Hočemo le, da bi bila poštena, da bi bilo solidarno združeno delo, ne pa zdravstvena skupnost drugi zdravstveni skupnosti. Če je bogastvo zdravstvene skupnosti odvisno od tega, koliko trošimo »po glavi« (trošimo pa le 93 odstotkov slovenskega povprečja), potem nismo premožni. Res pa je, da naše premoženje merijo po tem, ker imamo za četrtino višji narodni dohodek kot Slovenija. To pomeni tudi, da se znamo v gorenjskem zdravstvu racionalno obnašati. Nekatere nerazvite občine pa trošijo polovico več od nas in to nam seveda ni prav. Spet smo udarjeni pridni. Ko se zavzemamo za solidarnost po svoji meri, smo vedno preglašovani, kajti edina regija smo (po leg mesta Ljubljana), ki le dajemo in nič ne sprejemamo. Solidarnost raste iz leta v leto, vedno na račun domačega zdravstva, ki pa mu standard vse bolj pada.»

Varčevanje in notranje rezerve

● Kje, menite, je ključ do rešitve zdravstva?

«Zdravstvo smo razvijali in širili pravice, zdaj pa smo spričo finančne stiske v slepi ulici. V taki situaciji bi bilo pričakovati, da se pravice skrijajo. Toda papirnate rešitve v smislu »opravljali bomo manj storitev« niso prave. Stroški nam ostanejo, pa naj nam zdravstvo dela ali ne. Stroški za elektriko nam ostanejo, kuharico je treba plačati, pa naj leži v bolnišnici več ali manj bolnikov.»

● Ena od pobud za racionalizacijo v zdravstvu je bila tudi, da bi Gorenjska postala enotna rizična skupnost. Je to uresničljivo?

«Kadar gre vse narobe, ni pravi čas, da bi sistem obračali na glavo. Pametno bi bilo, ko bi na Gorenjskem prišli do nekaterih enotnih rešitev, denimo enotne prispevne stopnje, organiziranosti, določili bi pravila igre, ki bi spodbujala k razumnemu ravnanju. Knjigovodsko pa bi občina ostala taka kot je zdaj. V nekaterih pogledih pa je Gorenjska že zdaj enotna rizična skupnost, denimo glede združevanja denarja, solidarnosti in podobno.»

D. Z. Žlebir

Skupna poslovna poteza Alpine in Elana

Za neukega prodajalca so krivi proizvajalci

Ljubljana, 13. novembra — Letos izjemno široko zastavljeno skupno usposabljanje prodajalcev športne opreme ter zastopnikov večjih trgovskih hiš po Jugoslaviji je del poslovne strategije žirovske Alpine in begunjskega Elana. Slabo poučen prodajalec in trgovec lahko prav toliko škodita kot slab delavec v tovarni.

Na ljubljanskem pogovoru predstavnikov Alpine in Elana s trgovci in prodajalci — Foto: F. Perdan

«Na tujem smo na nekaterih področjih še veliko trdneje povezani kot doma, kjer pa tudi tkemo nova sodelovanja, saj imamo skupen trg.» so v petek dejali v Ljubljani zastopniki žirovske Alpine in begunjskega Elana na seminarju, ki so ga skupno organizirali za prodajalce športne opreme in zastopnike trgovskih hiš ter gostov. Pred tem je bilo že takšno srečanje v Mariboru, v Opatiji in v Zagrebu, bodo pa še v Sarajevu, Skopju, Beogra-

du in Novem Sadu. Skupno, z dvema ljubljanskima, jih bo devet, na vsakem od njih pa sodeluje od 60 do 90 ljudi. Vabljeni so tudi serviserji Elanove in Alpine opreme, skratka vsi, ki imajo pri prodaji kaj opraviti. Skupno delo dveh je tudi cenejše. Da bi se izognili puščobi, sta znala Alpina in Elan popestriti srečanja. Na ljubljanskem je v odmoru nastopal Andrej Šifrer, obilo zabave pa je bilo tudi med srečevanjem za praktične nagrade.

«Naša ponudba je tako široka, da je treba ljudi, ki skrbijo za prodajo, sprotno temeljito in strokovno obveščati. Samo katalogi so premalo, pa tudi strokovna literatura s tega področja je na dosti nizki ravni.» ugotavlja Tone Kavčič, vodja programa zimskošportne obutve v Alpini. «Oboji z Elanom smo največji jugoslovanski proizvajalci in dobavitelji športne opreme in zato delamo skupaj. Gre tudi zato, da je oprema medsebojno uglasena, ne le po uporabnosti, ampak tudi po kakovosti.»

Stojan Lukanc, pomočnik vodje Elanove veleprodaje poudarja, da morajo trgovci in prodajalci vedeti o opremi vse, dobro svetovati, da se bodo kupci zadovoljni vračali. «Doseči želimo, da bo vsak smučar dobil opremo, primerno svojemu znanju. Slabši smučar zanesljivo v RC smučni ne bo zadovoljen, ker so zanj prehitre, prezahtevne. Trgovce in prodajalce seznanjamo z našimi alpskimi in tekaskimi smučmi, z alpskimi in tekaskimi čevlji, vezmi marker, športnimi carrera očali, swiks mazami in kronosovo obutvijo. Elan želi biti na trgu agresivnejši tudi z dobro obveščeni kadri. Letos to delamo še posebej s takšnimi seminarji, s sodelovanjem na sejnu Ski expo v Ljubljani, s svetovanjem in reklamiranjem po trgovinah ter drugimi oblikami propagande, tudi z vključevanjem v akcijo Smučarske zveze Slovenije »smučarska izkaznica«, kjer veljajo popusti tudi za naše izdelke. Vse skupaj mora pospešiti prodajo.»

J. Košnjek

Mojca Jemec

Kmečke žene ne stojijo več ob strani

Kranj, 13. novembra — Prejšnji teden so se na svojem letnem srečanju zbrale predsednice in mentorice aktivov kmečkih žena z vse Gorenjske. Skupno delo in izmenjave izkušenj, pa tudi želja, da bi izvedele kaj novega, dajejo smisel tem srečanjem. «Žene zadržnice so vedno pripravljene za delo in želja, da bi izvedele kaj novega, potrjujejo, da naše delo ni zaman.» pravi Mojca Jemec, diplomirana inženirka agronomije, ki v okviru pospeševalne službe pri Živinorejsko veterinarskem zavodu v Kranju skrbi tudi za delo aktivov kmečkih žena.

Letošnje srečanje predstavnic aktivov žena zadržnic v Radovljici ste popestrili s predavanjem in pogovorom o odnosih v kmečki družini. Zakaj takšna tema?

«Na kmečke žene, pa tudi na njihove družine smo dolgo gledali le kot na proizvajalce hrane, kmete smo dolgo gledali skozi njihovo delo. Gledali smo le na to, kaj bo kmet dal družbi, pozabljali pa smo, da mora tudi družba pomagati kmetu. Prav zato smo za letošnje srečanje zbrali nekoliko nenavadno temo, saj smo navadno govorili bolj o kmečkem delu. Kmečke žene kot proizvajalke, gospodinje in vzgojiteljice hkrati, še vedno podpirajo tri vogale večine naših kmetij. Vendar sedaj s to razliko, da tudi njih skušamo razumeti, jim pomagati. Ob predavanju Boruta Pogačnika, direktorja Žive, smo v pogovoru s kmečkimi ženami videli, da čutijo potrebo tudi po takšnih pogovorih, kajti življenje v kmečkih družinah je mnogokrat obremenjeno z generacijskimi konflikti, s problemi varstva in vzgoje. Vsa ta bremena pa so pogosto na ramednih kmečkih gospodinjah.»

Kljub obilici dela rade sodelujejo v aktivih po vsej Gorenjski?

«Sama delam s kmečkimi ženami šele drugo leto, vendar lahko povem, da so bile vedno pripravljene za vsakršno delo, vedno so rade hodile na predavanja in tečaje, na organizira-

ne obiske gledališč in opere, na različne prireditve in izlete. Tudi same rade sodelujejo na prireditvah, pripravljajo domačo hrano, oblečejo se v narodno nošo. Več let že sodelujejo pri različnih krajevnih in turističnih prireditvah, kot so kmečka ohcet, izseljeniški piknik, kravji bal in druge. Marsikaj so pripravljene narediti zastonj, zadovoljne so tudi, če se v družbi pokažejo, če jih pohvalimo. Mislim, da za svoje delo že dobivajo priznanja, če ne drugače pa s tem, da so po večini kmetijskih zadrug zaposlili pospeševalce, ki skrbijo tudi za delo s kmečkimi ženami.»

Program, ki ga organizirate v aktivih kmečkih žena je vedno bolj pester. Tečaji in predava-

vanja so le ena oblika izobraževanja žena zadržnic.

«Na prvem mestu je gotovo zimsko izobraževanje, ki ga podobno organiziramo po vse Gorenjski, saj je naš cilj, da se enakopravno posvetili našim nam v vsaki vasi. Na jesenskih sestankih se dogovorimo za program dela posameznih aktivov, predlagamo teme za predavanja, žene pa same izberejo, kaj jih najbolj zanima. Tako so bila do sedaj organizirana že številna strokovna predavanja iz poljedelstva, vinoreje, vrtnarstva, pa tudi gospodinjska predavanja vlaganju, uporabi multipraktika, gojenju rož, shranjevanju v zamrzovalne skrinje in drugo. Za letos načrtujemo tudi predavanje o domači predelavi mleka, sirjenju, kajti to je za to je med kmečkimi ženami vedno več zanimanja.»

Zakaj ste se odločili za delo s kmečkimi ženami?

«Ce povem po pravici, ker sem pač po diplomi dolžna takšno službo. Toda danes, vidim, kako so kmečke žene pripravljene sodelovati, ko jim, s koliko veselja delajo, udeležujejo najrazličnejših aktivnosti, vidim, da moje delo ni zaman. Rada delam s kmečkimi ženami in vesela sem, da smo končno spoznali, da za izobraževanje kmetov in posebnost kmečkih žena ne gre biti škoda vsaj minimalnih sredstev.»

V. Stanovnik
Foto: G. Šinik

RTC Krvavec z novim zaščitnim znakom

Sonček na najbolj priljubljenem smučišču

Ljubljana, 13. novembra — Letošnji smučarski sejm Ski Expo na gospodarskem razstavišču je edinstveno delo in ponudbo sedmih tujih in okrog demdesetih domačih razstavjalcev športnereme, turističnih organizacij in seveda vseh, ki kakorkoli povezani s smučarjijo. Posebno slovo je bilo v petek na razstavnem prostoru RTC Krvavca, kjer so predstavili svoj nov zaščitni znak in povedali, kako se pripravljajo na novo smučarsko sezono.

Prvi dnevi predprodaje vozovnic na smučarskem sejmu kažejo, da je zanimanje smučarjev za obisk Krvavca še vedno veliko, saj smo prodali približno toliko vozovnic kot lani, to pa je kar precej, je med drugim novinarjem povedal direktor RTC Krvavec anjo Kreačič. Kljub temu, da je med ljubitelji nučanja Krvavec znan kot eno najbolj urejenih učišč, se zaposleni zavedajo, da bodo le stalne objave, varjanje prog, nove žičnice, ki bodo zmanjšale slabše, posodobitev in razširitev smučar-

skih terenov, izgradnja smučarskega poligona in ne nazadnje izgradnja novih prenočitvenih kapacitet, zadržali sloves našega najbolj priljubljenega smučišča. Največja pridobitev v letošnji sezoni je prav gotovo izgradnja novega objekta na Kriški planini, za katerega računajo, da ga bodo odprli do konca tega meseca, v njem pa bo 160 ležišč in restavracija s 60 sedeži. Hkrati z novim objektom so poskrbeli tudi za čistilno napravo, na katero se bodo priključili vsi novi objekti, ki jih v prihodnjih letih še nameravajo zgraditi. Že za drugo sezono obljublja novo žičnico (dvojno dvosedežnico) na Njivice, s čimer bi čakanje smučarjev v vrsti uspeli precej zmanjšati, s tem pa še izboljšati kvaliteto ponudbe. Že letos so uspeli razširiti nekaj prog iz Zvoha, del smučišča so uredili samo za treninge in tekme smučarjev-tekmovalcev.

V pripravi na praznovanje tridesete obletnice žičnic na Krvavcu so v petek na smučarskem sejmu prvič uradno predstavili nov zaščitni znak Krvavca — sonček.

Avtor sončka, novega simbola in maskote Krvavca je Marko Kočevar, sonček pa bo smučar, sankar, planinec ... Predstavljal bo pač tisto dejavnost, ki jo bodo predstavljali na področju Krvavca.

V. Stanovnik

Odpisani tovarniški stroji končajo v šolskih delavnicah

Tkalsko snovalo iz časov Franca Jožefa

Kranj, 15. novembra — Namesto da bi bila šolska učna tehnologija korak pred tovarniško, se dogaja ravno nasprotno. V učnih delavnicah srednje tekstilne in obutvene šole (pa najbrž ne samo v njih), so večinoma stroji, ki so jih tovarne namenile za odpad. Razen tega so delavnice za praktični pouk tkalstva, pletilstva in tekstilno kemijo tudi prostorsko utesnjene. Z ravnateljem šole Lojzom Rakovcem smo se pogovarjali o tej problematiki in o projektu ureditve učnih delavnic v nekdanjih proizvodnih prostorih tovarne Zvezda ob šoli, v katerih je predliska delavnica, sicer pa so prazni.

Najbolj ključna podoba se na prehodu po šolskih učnih delavnicah ponuja v tkalski delavnici. Ne le, da stroji preglasijo vsaj pogovor, pač pa so tudi pretirano natlačeni in po večini pretirano stari; starostni rekord ima vsekakor snovalo, ki izvira še iz časov Franca Jožefa, kot je dejal učitelj praktičnega pouka Božo Rožič. »Po opremljenosti delavnice smo dve generaciji za najmodernejšo tkalsko tehnologijo. Medtem ko v razviti tekstilni industriji hodijo okrog strojev delavci v belih haljah, s pincetami in izvijači, mene vidite s ključem in klavirjem,« je še povedal Božo Rožič in dodal, da tudi prostor v kleti, brez dostopa od zunaj, otežuje delo.

»Blago iz naše tkalnice, deloma tudi porabijo naši učenci v konfekcijski delavnici, nekaj pa ga prodamo,« je nadaljeval ravnatelj šole Lojze Rakovec. »Ker je prav tkalska delavnica najbolj kritična, smo se odločili, da jo prvo preselimo v prazne prostore ob šoli. Projekt predvideva preselitev že v naslednjem letu, ko naj bi hkrati zamenjali nekaj najbolj starih strojev, z malo manj starimi.«

Leto kasneje nameravajo ob novi tkalski delavnici urediti še pletiljsko, ki je tudi pretensna, medtem ko bodo njene sedanje prostore izkoristili za razširitev kuhinje in za jedilnico. Na par kvadratnih metrih vsak dan pripravljajo približno 700 malic in 80 kosil, jedo pa kar na hodniku.

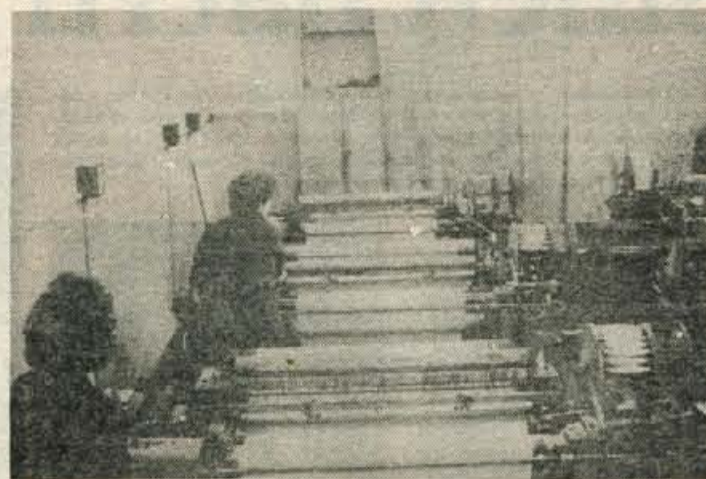
»Pletiljsko delavnico smo prav zdaj obogatili s strojem zahodnonemške firme Stoll, ki je najnovejši tehnološki dosežek, saj lahko računalniško projektira vzorce pletenin. V obra-

Ravnatelj Lojze Rakovec

tovanje ga bomo spravili čez nekaj dni. Stal je okrog 37 milijonov dinarjev. Tovarna nam ga je prodala za 50.000 mark ceneje. V tujini drugače gledajo na šole kot pri nas. Vzporedno, ko nove stroje pokažejo na sejmih, jih že pošljejo tudi v šole. Stroj smo kupili iz lastne amortizacije, ki pa je, žal, preskromna za pomembnejšo strojno prenavo delavnice. Zavedamo se, da bi morala biti šola, ki vzgaja učence, bodoče tekstilne in čevljarke delavce, korak pred tehnologijo v naših tekstilnih in čevljarstvih tovarnah. V resnici pa capljamo za njo, saj zaradi pomanjkanja denarja kupujemo večinoma rabljene tovarniške stroje.«

Glede na to ni povsem odveč dvom, ali ne bi bodočih tkalcev, predilcev, pletilcev vendarle kazalo usposabljanje za delo v tovarnah, ne v šoli. Odgovor je: ne. Ne zato, ker tovarne nimajo lastnih izobraževalnih centrov in ne učnih delavnic. Kot je dejal učitelj praktičnega pouka predliska Ignac Gorjanc; učenci dopolnjujejo prakso v tovarni Tek-

V tkalnici srednje tekstilne in obutvene šole v Kranju imajo učenci praktični pouk na strojih, ki so jih tekstilne tovarne že zdavnaj izločile iz proizvodnje. Več o opremljenosti, delovnih pogojih in projektu ureditve sodobnejših šolskih delavnic lahko preberete na 7. strani. — Foto: G. Šinik

stilindus, vendar morajo stroje gledati bolj od daleč, saj imajo v tovarnah na umu predvsem storilnost in kakovost. V šolskih delavnicah ekonomski učinek ni tako pomemben, učenci se pač morajo učiti, učijo pa se tudi na napakah. Zato je prav, da imajo strokovne šole svoje delavnice za praktični pouk.

Tudi stroji v predliski delavnici so že daleč od rosne mladosti, saj imajo povprečno 25 let, starostna rekorderja pa sta iz 1913. in 1920. leta. Šola že šest let sodeluje z radovljiško Almira, pripravljajo zanj prejo, pri čemer učenci delajo z roko v roki z Almirinimi delavci v šolski delavnici, sami pripravljajo mešanice za bombažne in volnene preje.

»Konfekcijska delavnica je v prizidku šole, praktično nova, tudi opremljena je dokaj solidno, ravno tako čevljarstva. Zelo na temem je le še kemijski laboratorij,« je dejal Lojze Rakovec. »Projekt ureditve delavnice v približno 1500 kvadratnih metrov veliki nekdanji Zvezdini proizvodni hali ob šoli je razdeljen na tri etape. Prihodnje leto nameravamo preseliti tkalsko delavnico, leto kasneje pletilj-

sko, do konca te petletke, pa urediti še kemijski laboratorij, skladišče in šivalnico. Projekt nam bo pomagal delno uresničiti posebno izobraževalna skupnost za tekstilno usmeritev z denarjem, ki ga tovarne združujejo namensko za nakup šolske opreme, delno pa neposredno tovarne, v katerih se zaposlujejo naši učenci. Točen znesek, koliko bo stala prva etapa, to je ureditev tkalnice, bomo imeli decembra.« Projekt je podprl že zbor združenega dela kranjske skupščine, seveda pa uresničitev ne bo samo stvar kranjskih, niti ne samo gorenjskih tovarn. A šole, ko bo narejen predračun, bomo v šoli lahko pripravili samoupravni sporazum o združevanju denarja in potrkali na njihova vrata. Tekstilni poklici, razen konfekcijskega, za katerega imajo vsa leta dovolj učencev, so zelo deficitarni. Največ stipendij podeljuje Gorenjska predliska, Tekstilindus, Rašica, Gorenjska oblačila, Almira, Elkroj, Tovarna pletenin in konfekcije Sežana, Vezanine.

H. Jelovčan
Foto: G. Šinik

Konec tedna v znamenju smučarskih sejmov

Dobro bo, čeprav je staro

Kranj, 15. novembra — Trije sejmi rabljene in nove smučarske opreme so se končali v nedeljo: v Radovljici, na Kokrici in v Trzinu. Nad obiskom in kupčijami se niso nikjer pritoževali, vendar je bilo v soboto le manj prometa zaradi slabega vremena. Obiskali smo sejma v Radovljici in na Kokrici.

Za letos je zanimivo, da oprema s starostjo izredno hitro zgublja ceno. V Radovljici je bilo treba za leto stare otroške smuči plačati od 15 do 40 tisoč dinarjev, za odrasle pa od 150 do 200 tisoč dinarjev.

»Pomanjkanje denarja se že pozna. Marsikdo je prišel in rekel: pet milijonov (starih) imam, več ne, kaj lahko kupim s tem denarjem,« je povedal na sejmu na Kokrici

»Nakupovat smo prišli,« je dejal Karol Žemva iz Smokučja, zaposlen je v leški Verigi, na radovljiškem sejmu rabljene in nove smučarske opreme. »Radi bi kupili smuči in drsalke ter še kaj koristnega, če bomo videli, za hčerko Jano in sina Draga. Če bo otrokoma všeč, bomo kupili, saj ne morejo biti brez pripomočkov za zimsko veselje.«

Veliko povpraševanje po otroški rabljeni, pa tudi novi opremi, ki so jo povsod prodajali, je ena od značilnosti smučarskih sejmov. Največ povpraševanja je po smučeh, čevljih in drsalakah so povedali v Radovljici, ki so sejme prvič priredili v primernejših prostorih, v telovadnici Športnega društva Radovljica. Konfekcija ne gre v promet. Murka namreč prodaja po ugodnih cenah in na obroke novo in se kupci raje odločajo zanj kot pa za rabljeno. Razmišljamo, so povedali, da prihodnje leto konfekcije ne bi več prodajali. Lani so v Radovljici sprejeli v prodajo 260 kosov opreme, letos pa nad 1000. Tudi nad obiskom se niso pritoževali. Mogoče tudi zaradi tega, ker so bile cene nižje, 15 odstotna provizija pa se je plačevala le od prodanega blaga. Izjemno je bilo tudi povpraševanje po smučarskih vozovnicah za Vogel, Kobljo in Zatrnik.

Jože Jerončič, ki je prodajal tekaško opremo. Kokriški sejma ima dvojni namen: širšega, prodajnega, in ozjega, društvenega, da se ljudje srečajo, skupno pomagajo in tudi medsebojno zamenjajo opremo. »Največje je povpraševanje po otroški tekaški opremi, po smučeh do 180 centrimetrov. Od 8 do 20 tisoč dinarjev se je gibala cena, za daljše smuči pa okrog 40 tisoč dinarjev. Obiska je bilo sicer dovolj, vendar je bilo lani ponudbe in povpraševanja več. Naš sejma bi kazalo še bolj propagirati.«

J. Košnjek

Pri Pangercu in Klemenjaku v Srednji Radovni so v torek dobili neoporečno vodo

Pobudo je dala zadruga

Srednja Radovna, 12. novembra — Majhen korak za občino, a velik za kmeta Zdravka Zupana in Janeza Kunšiča iz Srednje Radovne — tako nekako bi lahko označili torkov dogodek v vasici, ki je skusila vse tegobe druge svetovne vojne, a je bila v povojnem razvoju zastopljena, na obrobju dogajanj.

Le kako naj si drugače razlagamo, da so pri Klemenjaku in pri Pangercu, kot se po domače pravi kmetijama v Srednji Radovni, šele minuli teden dobili neoporečno vodo — za potrebe gospodinjstev in za napajanje 45 glav živine? Vse do torka so jo črpali iz podtalnice — voda je bila oporečna in če je zmarjalo električnega toka, kar se je toč večkrat zgodilo, so ostali še brez te ali so jo morali črpati na roke. To pa je bilo zamudno in naporno opravilo.

Pobudo, da bi do kmetij v Srednji Radovni napeljali vodovod, je dala kmetijska zadruga Bled. Čudno? Niti ne. Zadruga je na tem območju že izboljšala 48 hektarov kmetijskih zemljišč, kmeta oddajata presežke v zadrugo, Kunšič gradi nov hlev, tu se je ohranila (zaradi oddaljenosti do zbiralnice) predelava mleka, kmetiji sta perspektivni, z naslednjim in možnostjo, da razvijeta kmečki turizem kot dopolnilno dejavnost — pa tudi sicer smo se v naši družbi dogovorili, da bomo izdatneje podpirali in pospeševali hribovsko kmetijstvo.

Gradnja 1100 metrov dolgega vodovoda je bila tehnično zelo zahtevna, saj je med zajetjem pri napajališču ob stari kolovozni poti, ki vodi na Klek, in kmetijama kar 185 metrov višinske razlike. Delo je oteževal skalnat teren, narediti je bilo treba zbiralnik in razbremenilnik pritiska — in še marsikaj. Delovno akcijo, ki je potekala predvsem v sobotah in nedeljah, bi lahko imenovali tudi »zmaga udarniškega dela«. Največ zasluga za vodovod imajo Maksimilijan Osvald iz blejske zadruge, Janez Povšin, ki je nadzoroval delo, Brane Manevski iz Alpdoma in Zvone Hrstar iz jeseniškega Vodovoda, ki sta objekt tehnično zasnovala, pa kajpak oba kmeta, njuni sosede in sorodniki. Vodovod je stal vsega 19,1 milijona dinarjev ali nekajkrat manj, kot bi sicer, če bi ga od A do Z gradila delovna organizacija. Denar so prispevali kmetijska zadruga Bled, območna vodna skupnost za Gorenjsko, kmetijska zemljiška skupnost, samoupravni interesni skupnosti — za pospeševanje pridelave hrane in za varstvo pred požari ter komunalna skupnost.

C. Zaplotnik

Poljanska dolina je imela umne može

Pojočiči koledar s Kovskega vrha

Drugič sem bila ta dan že pri Kožuhovih. Le skozi okno sem lahko videla veliko stensko uro. Zagotovo bo prava hiša in tale ura, ki slovi daleč naokrog. Velika je že tako, vsaj 3 metre meri v višino, kot so pravili, »kvihte« ima pa v kleti. Bo zdaj kdo doma? Gospodarja ni bilo, ne gospodinje, les sta vlačila nekje v grapi. K sreči je malo prej prišel iz šole Aleš. Tako je pustil kosilo in se ves posvetil meni. Kako čudovito neposredni so še vedno hribovski otroci...

Že je stal na stolu, poiskal vitel in vešče, kot je že tolikokrat videl očeta, odvil in odprl pri uri vsa vratca in lopute, da bi si uro lahko z vseh strani ogledala. Dve številčnici ima ura: spodnjo, večjo, z velikim rožnatim vencem poslikana, kaže ure in minute, zgornja, manjša, tudi z ornamentom na oboju, pa dneve in tedne v mesecu. Pod številčnicama se je pokazal mehanizem: nič koliko zobatih koles in kolesc, vzvodov, velikih in manjših, v sredini med obema mehanizmoma pa valj z drobnimi žeblički, lajna, na kateri se zvrsti dvanajst različnih melodij. Eno od njih mi je Aleš tudi navil. Pri straneh so se videle piščali: 71 je vseh, lesenih in medenastih. Tudi vse štiri »kvihte« je Aleš spravil iz kleti: najtežji ima 21, najlažji pa 7 kilogramov. Najtežji poganja glasbeno omarico, ostali pa mehanizem ure in kolesja, ki skrbe za udarjanje četrtink in celih ur. No, to pa še ni vse, kar se premika pri tej uri: ob straneh so nalepljene slike Franca Jožefa in njegove žene Elizabete ter papeža Leona 13. Kakor mehanizem poganja sem in tja nihalo s pozlačenima angeloma, tako jim grede oči zdaj v levo, zdaj v desno. Tokrat so mirovale, kajti kakšen teden nazaj so oči »odpovedale«. Oče France si bo moral neke nedelje spet vzeti čas in pregledati vzvod, ki je odpovedal. Sicer pa ura gre, le po sedem minut prehiteva na mesec. Okrog leta 1970 jo je povsem obnovil brat sedanjega gospodarja, pokojni Alojz Debeljak, profesor na strojni fakulteti v Ljubljani. Celo leto se je mudil z njo.

Leta 1880 je Valentin Debeljak izdelal to uro. Letnico je z velikimi rdečimi številkami napisal na notranjo stran spodnjih dur, kjer je lastnoročno naslikal svojo sestro z violino v roki.

Daleč naokrog je ura že takrat slovela. Med prvo svetovno vojno so avstrijski vojaki sprasevali po njej, 100.000 šilingov so Avstrijci ponujali za ta »časomer« ali »pojočiči koledar«, kot so uri včasih pravili ljudje. A je ni dal. Še eno tako uro je naredil Kožuhov Tine, v Polhov gradec je bila prodana, h kmetu Sušniku. A

njegov najgenialnejši izum je bil prav gotovo »vevnik«, naprava, s katero je žito očistil plev. Z njim je hodil od vasi do vasi, dobival goldinar za mernik, pa se seveda tudi v gostilnah oglašal. Veselo je bilo v njegovi družbi. Denar pa, kot je prišel, je tudi šel, so pravili ljudje.

Zraven hiše si je naredil majhno delavnico, po svojih načrtih. Tu se je zaprl in ustvarjal: blagajne, ki jih ni mogel nihče odpreti, lajne, ki jih je delil beračem, harmonike, harmonije, naredil pa je tudi lesen rezkalni stroj, s katerim je naredil mnoge dele za uro, slamoreznicu in mlatilnico na paro. Prvi je imel strelovod. Dvakrat je treščilo v hišo, zato ga je napeljal. Tudi lepo je rad imel in zgornjo hišo je poslikal s freskami. Ko je svet dobil elektriko, si je nakupil žarnic in jih namestil po vsej hiši. Žal, takrat še niso mogle zagoreti. 1956. leta, 24 let po njegovi smrti je Kovski vrh šele dobil elektriko.

Na izumitelja s Kovskega vrha, Valentina Debeljaka, kmeta, mizarja, kovača, urarja in kdo ve kaj še, ki si je znanja nabiral po raznih evropskih deželah, spominja slika, ki so jo domači z vsem spoštovanjem obesili zraven njegovega časomera. Bo imel kdaj naslednika? V vsakem rodu ga je nekaj, to je zagotovo, saj Kožuhova kmetija še danes velja za eno najmodernejših kmetij v tem koncu doline. Aleš hodi na kovinarsko šolo v Skofjo Loko. Morda se bo tudi on kdaj zaprl v prapradedovo hišico tamle na koncu dvorišča in ustvarjal...

D. Dolenc

V petek podelitev Bloudkovih nagrad in plaket

Merila bodo ostrejša

Ljubljana, 13. novembra — Leta 1959 je umrl inženir Stanko Bloudek. Njegove vloge v slovenskem športu ni treba posebej opisovati. Tako pomembna je bila, da smo v Sloveniji začeli leta 1965 podeljevati Bloudkove nagrade in plakete najzaslužnejšim športnikom in telesnokulturnim delavcem. Letos bodo visoka priznanja podelili že trindvajsetič. Slovensna prireditelj bo v petek, 20. novembra ob 18. uri, v Nazarjih, prireditelj pa organizira telesnokulturna skupnost moziške občine. Podeljenih bo 7 nagrad, od tega šest posameznikom in eno telesnokulturni organizaciji, in 17 plaket, od tega 15 posameznikom in dve skupinski. Doslej je bilo že podeljenih 138 nagrad in 509 plaket. Edini občini v Sloveniji, kjer še ni bilo nagrajenca, sta le še Idrija in Šentjur pri Celju.

Predstavniki odbora za podeljevanje priznanja Stanka Bloudka pri telesnokulturni skupnosti Slovenije so povedali, da so morali letos izbirati med 76 predlogi, od katerih jih je bilo kar 37 za nagrade. Izбира, imena bodo javnosti znana v petek, zato ni bila lahka, saj vedno več ljudi in organizacija predlaga nagrade, manj pa plakete, čeprav je teh več. Odbor je tudi zaradi tega, da bi te nagrade obdržale svojo vrednost, sklenil zaostri merila in zmanjšati število nagrad. Letos jih je samo sedem. To pomeni, da bi nagrade dobili res najzaslužnejši, enako pa tudi plakete. Več pozornosti bo treba nameniti tudi kandidatom, ki so bili predlagani, pa niso uspeli, bi pa nagrado ali priznanje zaslužili. Nanje ne bi smeli pozabljati, ampak je dovolj samo sporočiti, da njihovo kandidaturu pač obnavljajo. Ker predlagatelji tega ne store, se marsikatero zaslužno ime zgubi, to pa je krivično in škodljivo.

J. Košnjek

Končano tekmovalje v gorenjski in območni slovenski ligi

Naklo šesto, Jesenice devete

Naklo, 13. novembra — Jesenski prvak v zahodni območni slovenski nogometni ligi so Medvode, ki so bile le enkrat poražene. Naklo je kljub nekoliko slabšemu začetku osvojilo 50 odstotni izkupiček in pristalo na zelo solidnem šestem mestu, ker je v štiriletnem nastopanju v tej ligi najboljša jesenska uvrstitev. Obramba s kapetanom B. Križajem in vratarjem Fuksom je bila boljši del moštva, učinkovitejši pa je bil tudi napad. Cotman je bil najboljši strelec s petimi goli. Moštvo, ki ga uspešno vodita Zupan in Voglar, je bila tudi v tej sezoni doma poražena z Medvodami, že četrte zapored pa je zmagalo v Sežani, omembe vredna pa je tudi visoka zmaga proti Dvobodu s 4:1. Če spomladi v ekipi ne bo večjih sprememb, čeprav bo spomladanski razpored igranja nekoliko težji, obstajajo možnosti za izboljšanje doslej najboljšo uvrstitev — sedmo mesto v sezoni 1986/1987.

Po dveh letih so se v to ligo ponovno uvrstile tudi Jesenice. Moštvo se pozna, da jo je pred začetkom zapustil najboljši strelec Pihler (odšel je k Triglavu), odšel pa je tudi kapetan Ibrahimović. K porazoma na zadnjih dveh gostovanjih v Piranu in Novem mestu so veliko pripomogli tudi sodniki. Ker imata zadnjevršeni ekipi na lestvici le točko zaostanka, čaka Jesenice spomladni težak boj za obstanek. Upajmo, da bo trenerju Kovačiču in igralcem to uspelo.

In še vrstni red po jesenskem delu: 1. Medvode 16, 2. Svoboda 16, 3. Stok 15, 4. Elan 13, 5. Slavija 11, 6. Naklo 11, 7. Postojna 10, 8. Primorje 10, 9. Jesenice 8, 10. Solinar 8, 11. Tabor Jadran 7 in 12. Jadran Lama 7.

D. Jošt

Bitnje jesenski prvak

Kranj, 13. novembra — Nepopolna reorganizacija in težave s sodniki niso preprečili uspešne izvedbe tekmovalja. Čeprav zadnje kolo ni bilo popolno, so Bitnje prvak. Nogometna zveza Slovenije je reorganizirala tekmovalje na občinski ravni. Gorenjem to ni povsem uspelo, vseeno pa je zaživel enotna gorenjska nogometna liga, v katero so se vključili tudi Senčur, Britof in Bitnje iz občinske nogometne zveze Kranj. Na nekaterih tekmah je bil prikazan zelo soliden nogomet. Večina klubov ima velik izbor igralcev, kar blazi nihanja v formi, z izjemo Kondorja, ki ni vedno uspel zbrati 11 igralcev. Predsednik izvršilnega odbora medobčinske nogometne zveze za Gorenjsko Janez Krajnc sodi, da se je v vključitvi teh klubov v tekmovalje kakovost dvignila, boljše pa je tudi odziv navijačev. Prav ti so veliko pomagali, seveda ob dobri igri in borbenosti, da so Bitnje jesenski prvak.

Več težav je bilo s sojenjem. Znanje sodnikov ni zadovoljivo, pa tudi premalo jih je. Zaradi odsotnosti sodnikov tekma enajstega kola med Alpešom in LTH ni bila odigrana. Pomanjkanje sodnikov je tudi zaradi tega, ker sodniki iz kranjske občine ne sodijo te lige.

Reorganizacija ne more biti opravičilo za gorenjska nesoglasja v nogometu. To največ škoduje igri sami.

Vrstni red po 11. kolu: 1. Bitnje 16 (tekma manj), 2. Lesce 14, 3. Alpeš 13 (tekma manj), 4. Bohinj 12, 5. Tržič 12, 6. LTH 11 (tekma manj), 7. Britof 9 (tekma manj), 8. Polet 6 (tekma manj), 9. Senčur 6, 10. Alpina 5 (tekma manj) in 11. Kondor brez točke.

B. Nastran

Četrta akcija Podarim Dobim

Kar 7.284 nagrad in sedem žrebanj

Ljubljana, 15. novembra — Prodaja darilnih razglednic v četrti akciji »Podarim — dobim« v korist vrhunskega smučanja se bo začela 18. novembra. Prvo od sedmih žrebanj pa bo na Silvestrovo na TV sporedu. Nato jih bo še šest. Četrta akcija bo po ponudbi krepko presešla vse dosedanje tri.

Darilna nagradna akcija Podarim—dobim je najpomembnejši vir financiranja jugoslovanskih smučarskih reprezentanc in selekcij. Temelji na množični podpori Slovencev, slovenskih časnikov, televizije in radija ter trženjske sodelovanju temu naklonjenega gospodarstva. Nobenega dvoma ni, da so veliki tekmovalni uspehi v sezonah 1984—85, 1985—86 in 1986—87 pogojeni z materialnimi učinki akcije Podarim—dobim. Brez teh akcij ne bi bilo mogoče zagotoviti ustreznih pogojev za vrhunske dosednje. Če pogledamo prodajo darilnih kartic, potem že presega število prebivalstva. V letu 1984—85 je bilo prodanih 814.000 razglednic, v naslednji sezoni 1.419.980 in v lanskem 2.280.571 darilnih razglednic. Propagandna akcija Podarim—dobim je medijski dokazek leta. Od novembra do konca marca je prevladujoča in tudi najbolj odzivna propaganda v Sloveniji. Izjemen interes, priljubljenost in odzivnost akcije omogoča udeležencem delovnim organizacijam zelo učinkovito in ekskluzivno tržno komuniciranje. Akcija, ki je v središču pozornosti in simpatiji slovenske javnosti, predstavlja izdelke in storitve, s katerimi delovne organizacije sodelujejo v nagradnem fondu na svojevrstni in preserjen učinkovit način.

Letos bo na voljo 7.284 nagrad v sedmih žrebanjih. Prvo bo na Silvestrovo na TV programu. Novost je tudi to, da so za to žrebanje na voljo nove letne vozilnice. Če boste z njim voščili srečo za novo leto prijateljem in znancem, bodo le-ti na tej darilni kartici lahko obkrožili odgovore na vprašanja. Tudi boben, ki je tako velik kot študentovska sobica, je v tej četrti akciji novost. Sedem žrebanj bo. Prvo na Silvestrovo, zadnje, sedmo oz. veliko finale pa bo 20. marca. Cena letošnje darilne razglednice je 1.250 dinarjev, na njej pa je sedem vprašanj. Nagrad je 7.284 v vrednosti sto starih milijard.

Že vnaprej obeta četrta akcija nekaj rekordov. Med glavnimi dobitki sta tokrat dve hiši, pet osebnih avtomobilov, počitniška prikolica, jadrnica, garsonjera v Stinici ob morju, 100 arov vinograda in seveda celo pravi lipičanec. Da drugih nagrad niti ne omenimo. Akcija Podarim—dobim je že dosegla tak uspeh, da brez nje ne bi bilo vrhunskega smučanja. V lanskem akciji je bilo v blagajni smučarske zveze 82 starih milijard. Dari ne razglednice akcije Podarim—dobim je v tretji akciji kupilo kar 77 odstotkov prebivalstva Slovenije. Veliko je bilo taktih, ki so jih kupili po pet ali več. Prepričani smo, da bo v četrti akciji udeležba od prodanih darilnih razglednic še obsežnejša kot v preteklosti.

D. Humer

Z našimi smučarskimi reprezentanti pred olimpijsko sezono

Smeli načrti za sezono

Bled, 15. november — Igrišče Golfa in njegova restavracija sta v soboto gostila naše smučarske reprezentance. Le smučarskih skakalcev, članov, ki so na treningu na Norveškem ni bilo. Ostali so dobili novo opremo za olimpijsko smučarsko sezono. Elegantni bodo kot vedno doslej. Tudi načrti za to sezono so smeli.

Načrti za to sezono v vseh smučarskih panogah so smeli, vendar je treba računati tudi na razočaranja. Ni več daleč dan, ko se bodo v svetovni seriji letos prvič pomerili alpinci v Sestriresu. Takoj za njimi bodo šli na tekme smučarski skakalci, nato tekači, biatlonci in smučarski akrobati. V hotelu Golf kluba na Bledu so se srečali v soboto, ko so vsi, razen članske reprezentance smučarskih skakalcev, ki so na pripravah na Norveškem, predstavili tudi svoje načrte. Tako kot vsa leta doslej bodo tudi v tej sezoni elegantno oblečeni. Od oblačil do smučarske opreme in smuči. Še bolj elegantni bodo šli na olimpijske igre v Calgary. Za to bo poskrbel M klub iz Titovega Velenja.

Najprej naj zapišemo, da je jugoslovanski smučarski sklad dobil novega pokrovitelja. Pred-

Skupni zmagovalec svetovnega pokala v slalomu in številka ena na FIS lestvici Bojan Križaj tokrat premišljuje.

sednik jugoslovanskega smučarskega sklada Egon Condradi in predstavnik Smelta Milan Šterban sta podpisala samoupravni sporazum o generalnem pokroviteljstvu. Smelt iz Ljubljane bo tako eno leto glavni sponzor našega smučarskega sklada. Pred podpisom so naši tekmovalci in tekmovalke vseh reprezentanc prikazali oblačila za smučanje in prosti čas. Ne samo na smučeh Elana, temveč tudi v oblačilih M kluba, Topra, Yasse, Korša, Laboda, Ellesseja, Silvy, Rašice, Alpine, Univerzala, Novoteksa, Slovenijašporta.

Vse je še najbolj zanimivo, kakšne so bile priprave in kaj se lahko pričakuje v novi smučarski sezoni. Vsi trenerji in oba direktorja, Tone Vogrinec in Lojze Gorjanc, smelo gledajo v to sezono. Bili so enotni v mislih, da lahko pričakujemo uspehe, a ne smemo obupavati, če jih vedno ne bo. Vedno je treba iskati nove prijeme za priprave. Le novi prijemi so pogoj za uspehe.

Tone Vogrinec je govoril o dobrih načrtih, da bi že končno do-

Dva naša odlična slalomista Rok Petrovič in Grega Benedik v novi opremi za to sezono.

Moja Dežman in Mateja Svet

Smučarski tekač in reprezentant Matej Kordež v tekaškem dresu Adidas.

bili nove smučarske poligone na Golteh, Velenju, Kranjski gori, ki bodo utrjeni z umetnim snegom. Novost v tej sezoni bo tudi poligon na snegu na Krvavcu in dobrodošla bo prava smuk progna na Kobli, ki jo doslej v Sloveniji še nismo imeli. Ta progna bo primerna za vadbo hitrosti v posameznih disciplinah. Umetne proge naj bi bile tudi v Gunceljah, Ravnah in še kje. Priprave za to sezono so bile kljub zamudi take, kot je treba in za Calgary načrtujejo res dobre uvrstitve. Prav tu pa se je zataknilo. Naš olimpijski komite ima mačehovski odnos do našega smučanja. Čeprav sta bili v Kanadi dve delegaciji, se ni naredilo nič. Vendar direktor Tone Vogrinec je v Kanadi pridobil smučišča za trening pred olimpijado. Našim smučarjem so šli na roko prav naši rojaki v Calgaryju. V središču mesta do dobili stredo nad glavno in tu bo jugoslovanska »smučarska hiša.«

● Bojan Križaj: »Zadovoljen bom, če bom v letošnji sezoni spet pri vrhu v slalomu. Ne bom razočaran, če bom tudi tretji v tekmah svetovnega pokala. Največje veselje bi mi bilo, da bi v Calgaryju končno uspeh dobili olimpijsko kolajno. Naša ekipa slalomistov je izredna. Grega Benedik, Rok Petrovič in jaz smo enakovredni, smo izenačeni pri hitrosti. Ne znam razložiti, kako bi bilo, če bi ponovil lanske uvrstitve.«

● Mateja Svet: »Teško je reči, kaj mi bo prinesla letošnja sezona. Vedno sem tarča občinstva. Hočete od mene tisto, kar tudi sama pričakujem. Veste, da imamo priprave take, da moramo tudi ženske uspeti. Več se sediti ne da povedati. Hvala vam na zaupanju.«

D. Humer
Foto: F. perdan

Smučarski reprezentant Ivo Čarman

Skozi šivankino uho v reprezentanco

Bled, 15. november — Naša smučarska tekaška reprezentanca je izbrana. Imajo smeje načrte za to sezono. Čimbolj se hočejo približati svetovnemu tekaškemu vrhu. Treba bo doseči prvo točko v svetovnem pokalu. Med tekmovalci bo tudi član STK Triglav iz Kranja, osemindvajsetletni Ivo Čarman, ki je v reprezentanco prišel tako rekoč skozi šivankino uho.

Čeprav si že deset let smučarski tekaški reprezentant, se moraš vedno oprijeti načrtnega treninga, da si dobro pripravljen za obstanek med najboljšimi, med tistimi, ki predstavljajo Jugoslavijo v svetu. Tak je tudi osemindvajsetletni tekač STK Triglav iz Kranja, Ivo Čarman. Ivo Čarman je v tej sezoni v reprezentanco prišel tako rekoč skozi šivankino uho. Kot smučarski tekač je pri Triglavu Ivo Čarman začel trenirati pred enajstimi leti. In že drugo sezono je prišel v reprezentanco in ji ostal zvest do danes.

»Začel sem pred enajstimi leti in že drugo sezono sem prišel v reprezentanco. V teh reprezentančnih letih sem bil članski in mladinski balkanski prvak. Bil skupni zmagovalec v APO pokalu. Dvakrat sem bil udeleženec zimskih olimpijskih iger in dvakrat kot član in mladinec udeleženec svetovnih prvenstev. Na naših državnih prvenstvih sem bil enajstkrat državni prvak, imam veliko mednarodnih uspehov na močnih mednarodnih tekmah. V svetovnem pokalu sem bil najboljši šestindvajseti na Vitoših v Bolgariji. Lahko samo rečem: stari se ne damo. Sem res naš najstarejši reprezentant v smučarskem teku. V reprezentanco sem se vključil šele po dobro opravljenih testih. Če pri teh ne bi šlo tako dobro, potem bi se moral dokazovati še na prvih domačih in mednarodnih tekih, kjer bi moral doseči dobre uvrstitve in čimmanjši zaostanek za najboljšimi.

Čilj letošnje sezone je, da se na tekmah v svetovnem pokalu čimbolj približamo točkam v tem pokalu. To bo hkrati tudi odskočna deska za odhod na mojo tretjo olimpijado. Najpovsem še to, da bom smučarskemu teku ostal zvest še nekaj sezon.«

D. Humer

Iskra Železniki novi član

Skojta loka, 12. novembra — Končano je škofjeloško sindikalno tekmovalje v namiznem tenisu. Tekmovalce so ekipe iz 13 osnovnih sindikalnih organizacij. Boj za zmago je bil do konca negotov, saj so imeli Zdravstveni dom, skupščina občine in Center slepih enako število zmag. Zaradi boljše razlike v setih je zmagal Zdravstveni dom.

Začelo se je tudi tekmovalje v gorenjski namiznoteniški ligi. Tik pred začetkom je sodelovanje odpovedal Kranjski Triglav. Na njegovo mesto je vskočila Iskra iz Železnikov. Dvoboj Križe: Murova je bil preložen, v drugih pa je Gumar premagal Iskra z 8:2, Jesenice Ljubno z 10:0 in Sava Kondor LTH z 8:2.

Ligaški izidi

HOKEJ NA LEDU — Mladinska reprezentanca Jugoslavije je dvakrat gostila vrstnike Madžarske. V prvi tekmi na Bledu so Jugoslovani podlegli Madžarom, v drugi pa so v Ljubljani naši visoko premagali Madžare in jim tako vrnili dolg z Bleda. V prvi zvezni hokejski ligi je tekmovalna komisija izključila iz državnega prvenstva Makoteks iz Skopja. Skopjanci namreč niso odigrali dveh srečanj. V zadnjem kolu prvega dela prvenstva je Kranjska gora Gorenjka pričakovano izgubila s Kompas Olimpijo. Bosna pa je brez boja predala srečanje z Jeseničani. V slovenski ligi so odigrali drugo kolo. Triglav je doma gostil Maribor in tekmo izgubil. Doma so izgubili tudi Blejčani z mladimi hokejisti Kompas Olimpije.

Izidi: Jugoslavija : Madžarska 4 : 5, Jugoslavija : Madžarska 11 : 1, Kompas Olimpija : Kranjska gora Gorenjka 8 : 4, Triglav : Maribor 7 : 9, Bled : Kompas Olimpija mladi 5 : 12.

Že večeraj so Jeseničani v drugem delu doma igrali s Crveno zvezdo.

NOGOMET — Končan je jesenski del v članski republiški nogometni ligi. Triglav je gostoval v Novi Gorici in se vrnil s točko v igri z Vozili. Jesenski prvak je Ljubljana. Izidi: Vozila : Triglav 1 : 1 (0:1).

KOŠARKA — V drugi zvezni ženski košarkarski ligi so velik uspeh dosegle igralke Save Comence. Iz Zagreba so se vrnile z zmago proti igralcem Novega Zagreba. V ženski republiški ligi je žirovski Kladivar doma premagal Jeseničanke, Odeja iz Loke pa je v dvorani Poden izgubila s Metalservisom Pomurjem. V moški republiški ligi je Triglav doma gostil Mineral Slovan. Po ogorčeni igri je Triglav doživel poraz.

Izidi: Novi Zagreb : Sava Commerce 64 : 68 (26:33), Kladivar : Jesenice 76 : 75 (60:60, 33:39), Odeja : Metalservis Pomurje 83 : 65 (33:29), Triglav : Mineral Slovan 74 : 86 (41:47).

ROKOMET — V moški republiški ligi je Termopoi v Trbovljah zmagal. V ženski ligi je Alpeš v Ljubljani Olimpiji odvezel točko. Kranj Duplje pa so bile boljše v igri s Palomo.

Izidi: Rudar STT : Termopol 21 : 22 (8:9), Olimpija : Alpeš 20 : 20 (11:8), Paloma : Kranj Duplje 21 : 30 (9:16).

ODBOJKA — V moški drugi ligi je Bled doma nepričakovano izgubil z Jedinostvom Interplet, ženska vrsta Bled pa je dobila srečanje z Novo Gorico in z Dubrovnikom. V moški republiški ligi Triglav doma ni imel sreče s Fužinarjem, Triglavanke pa ne s Kočevkami.

Izidi: Bled : Jedinostvo Interplet 0 : 3, Bled : Nova Gorica 3 : 0, Bled : Dubrovnik 3 : 0, Triglav : Fužinar 3 : 0, Triglav : Kočevje 2 : 3. D. H.

J. S.

Kraje na njivah, v sadovnjakih, na pašnikih...

Polje ni tržnica

Kranj, 12. novembra — Zapis o največjih jezerskih ovčerejih, Milenku Jagodicu in Jaku Senku (Glas, 10. nov. 1987), ki že od konca junija pogrešata dvajset odraslih ovc, vrednih približno dva milijona dinarjev, je bil povod za obširnejše razmišljanje o tem, kako se nekateri mimo zakona (in sindikalnih priporočil) oskrbujejo z ozimnico. Zapisali smo — nekateri, v resnici pa je takšnih in njim podobnih, kot so nam povedali kmetje in tisti, ki delajo v kmetijstvu, iz leta v leto več. Nič posebnega, nenavadnega! Hrana postaja vse večji izdelek v družinskem proračunu in bo, kot kaže, ob nadaljnjem zataganju pasu, ki ga objavlja zvezna vlada, še večji, višji. Krasti pod milim nebom, ob luninem siju v tovarni brez ograje, kot nekateri radi imenujejo polja, pa tudi ni posebno tvegano in zahtevno opravilo.

Na udaru so zlasti njive ob stranskih poteh, v bližini gozdov in večjih stanovanjskih naselij, kot je, na primer, tudi kranjska Planika. »Pri nas smo se že navadili na to, da nam vsako leto skrivnostno izgine s polja nekaj krompirja, solate, fižola, paradižnika, kumar ali kaj drugega,« je povedala kmetica iz Čirč, ki se ubada predvsem s pridelovanjem in prodajo zelenjave. »Da bi krajo prijavili, se mi zdi nesmiselno, ker bi jo zelo težko dokazali, a tudi sicer ne bi ničesar dosegli. Tatovi so največkrat na delu v večernem mraku, zgodaj zjutraj ali nočeh, ko je polna luna in se dobro vidi; enega od njih pa sem zalotila na njivi tudi sredi belega dne.«

»Kaj sitnariš, saj je vse naše!«

V Čirčah smo slišali še za nekaj zanimivih primerov. Enemu od kmetov so skušali zmakniti gajbice, polne krompirja, izpred nosa: ko je bil s kombajnom na enem koncu njive, sta se na drugem z avtomobilom ustavila možaka, izstopila in — meni nič, tebi nič — začela nakladati gajbice. Ena od kmetic iz Čirč bi jo kmalu staknila po nosu, ker je stekla za kradljivcem in ga opozorila, da je zelenjava njena in naj jo vrne. »Kaj sitnariš, saj je vse naše!« jo je osorno zavrnil. In še tretji primer: pobiralci krompirja so opoldne odšli na kosilo, na polju pa sta ostala gospodarjeva sinova, da bi varovala krompir pred tatovi. Verjeli ali ne: le težko sta ga obvarovala.

Znani pridelovalci krompirja Franc Fajtar st. iz Čirč nam je takole razlagal: »Ljudje, ki pridejo peš ali se pripeljejo s kolesom, ne bodo veliko odnesli — morebiti za kosilo ali še to ne. Veliko nevarnejši so tisti, ki se pripeljejo z avtomobilom.«

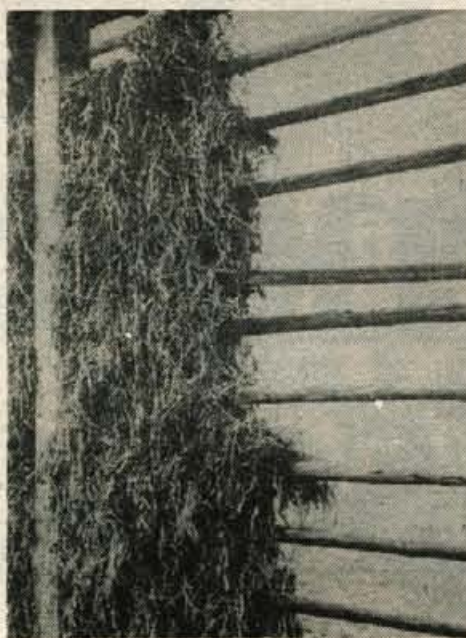
Ljudje so grdo navajeni

Na družbenih posestvih se srečujejo z malimi in velikimi kraji. Da jim ljudje

vsako leto izkopljejo nekaj (vrst) krompirja, jih ne preseneča več. Ugotavljajo, da niso med tatovi le ljudje, ki poskušajo poceni priti do ozimnice, temveč tudi kmetje, ki si želijo na nezakonit način in na rovaš družbenega sektorja povečati zimsko zalogo krme. »Že večkrat se nam je primerilo, da nam je kdo z nakladalko pobral seno, ki je bilo na ograbku,« so povedali v KŽK-jevi temeljni organizaciji Kmetijstvo. »Po žetvi je na udaru doma, poleti semenski krompir, jeseni predvsem koruza za siliranje in za zrnje... Ljudje so grdo navajeni. Še ko so naši delavci na njivi, pobirajo pridelke. To se jim zdi samoumevno. Da bi nas vsaj vprašali! Že prihodnje leto bomo nadzor poostriili in tudi dosledneje ukrepali. Letos smo tri ovadili miličnikom, lahko pa bi jih še več, vendar jih nismo, ker je krajo težko dokazati.«

Grabežljive roke hujše od žičnate ograje

KŽK-jev sadovnjak Resje pri Podvinu je ograjen, toda to še ne pomeni, da so sadna drevesa in sadeži varni pred tatinskimi rokami. Nasprotno: Tine Benedičič, ki že vrsto let vodi delo v sadnem nasadu, ugotavlja, da se kraje in goljufije stopnjujejo z našimi gospodarskimi in družbenimi težavami. »Če bo šlo tako naprej, bomo primorani med sezono zaposliti varnostnika, ki bo vsaj ponoči bedel nad sadnim nasadom,« je dejal. Po tem, kar smo že slišali od priznane sadjarja, je mogoče sklepati, da predstavljajo goljufi in tatovi za sadno drevje in sadeže večjo nevarnost kot voluharji in drugi škodljivci. Nekateri kupci pridejo po sadje s slabimi na pol razpadlimi gajbicami, in jih nato zamenjajo z boljšimi; spet drugi naložijo več sadja, kot so ga bili plačali; najdržnejši pa preplezajo ograjo ali jo prerežejo s škarpami, si napolnijo gajbice ali vreče in jo popihajo. Na tak ali drugačen način je letos zginilo nekaj ton sadja; še bolj kot to

Primer je iz Zgornjih Bitenj: kjer so prazne late, je bil še pred nedavnim fižol, vendar ga je ponoči nekdo naložil na tovarnjak in odpeljal. — Foto: F. Perdan

pa sadjarje jezi, da pred grabežljivimi rokami ni varen niti poskusni nasad s sadikami, starimi od enega do treh let. Lani so jih tatovi odnesli 35 do 40, letos za zdaj šele deset, vendar sezona še ni končana.

So se telice pogreznele v tla?

Ko smo letos poleti brali o kraji živine na bosanskih planinah, niti slutili nismo, da se kaj takega dogaja tudi na Gorenjskem. S takšno (slabo) novico nas je presenetil Maksimiljan Osvald, direktor blejske kmetijske zadruge. Letos jim je na planinah, kjer že vrsto let pasejo živino, zmanjkalo pet telic — tri na planini Kranjska dolina ter po ena na Selški in Belski planini. Kam so izginile, ne vedo. Da bi se pobile, ni verjetno, ker je pašnik, to velja predvsem za tistega v Kranjski dolini, preveč položen. In ker tudi v čudeže nihče ne verjame (da bi se enostavno pogreznele v tla), je mogoče sklepati, da jih je nekdo ukradel — naložil na tovarnjak in odpeljal. Cesta je blizu... C. Zaplotnik

Prometna vzgoja v AMD Kranj

Kje in kako varno čez cesto

Kranj, 12. novembra — Avto moto društvo Kranj, vodstvo osnovne šole Simona Jenka in Splošna ter Prometna postaja milice Kranj so v začetku tega tedna učencem prvih in tretjih razredov pokazali semaforizirana križišča in jih poučili, kako se je treba pravilno vesti v takšnih križiščih in kako prečkamo cesto.

Akcija ni bila nobena novost, saj Avto moto društvo že nekaj let tesno sodeluje s kranjskimi osemletkami na področju vzgoje, varnosti v cestnem prometu. »Letos, v začetku šolskega leta 1987/88, smo o tej akciji, ki smo jo tokrat pripravili skupaj z vodstvom osnovne šole Simona Jenka in Splošno ter Prometno postajo milice Kranj, obvestili vse kranjske osemletke,« je povedal tajnik Avto moto društva Kranj Pavel Šmitek. »S šolo Simona Jenka pa

sploh zelo dobro sodelujemo, saj smo na primer na tej šoli že imeli pred mesecem dni tudi predavanja o cestnem prometu za starše.«

Iz centralne in vseh podružničnih šol osemletke Simona Jenka so si tokrat ogledali semaforizirana križišča učenci prvih in tretjih razredov. Za prve razrede so se odločili, ker so letos začeli obiskovati šole, za tretje pa zato, ker bodo učenci teh razredov po programu opravljali kolesarske izpi-

Učence prvih in tretjih razredov šole Primskovo je v torek vozil Alpetourov voznik avtobusa Franc Pogačnik s Podblice. Učence sta spremljali učiteljici Irena Cilenšek in Zvezdana Perko, o tem, kako in kje varno prečkati cesto v semaforiziranih križiščih, pa so razlagali Ivan Dragoš s Splošne in Ljubo Zajc s Prometne milice ter Pavel Šmitek iz AMD Kranj.

te. V akcijo, ki je trajala od ponedeljka do srede, je bilo vključenih okrog 400 učencev iz centralne in podružničnih šol Simona Jenka.

»To pa ni edina akcija, ki je v programu komisije za vzgojo in varnost v cestnem prometu pri Avto moto društvu Kranj,« pravi predsednik te komisije Miro Hočvar. »Ob koncu minulega šolskega leta smo imeli na šestih šolah predavanja s starši, tekmovanja v znanju prometnih predpisov, tri tečaje za kolesa s motorjem za učence, posebna predavanja za učence, organizirali pa smo tudi pregled in popravilo koles. Tako je do zdaj v različnih letošnjih akcijah sodelovalo blizu 1500 staršev in učencev. Akcije za pregled in popravilo koles se je na primer udeležilo 248 učencev, popravili pa smo jih 40.«

Zdaj pa se v komisiji pripravljajo še na eno akcijo, oziroma prireditve. Vsako leto ob

»V AMD Kranj nas vsako leto skrbi zima,« pravi Pavel Šmitek. »Pločniki največkrat niso očiščeni, cestišča pa ozka. Hkrati prosimo vse starše, da zdaj, ko so noči dolge, učenci in tudi starejši zvečer in zjutraj nosijo kresničke. Učenci od tretjega razreda naprej se lahko včlanijo tudi v podmladek AMD Kranj. Poleg brezplačne vzgoje bodo kasneje lahko brezplačno opravljali tudi izpit za kolo z motorjem.«

dnevu JLA namreč organizirajo poseben kviz za ekipe kranjskih srednjih šol in ekipe JLA. Na tej prireditvi, kjer najboljši tudi nagradijo, srednješolci in vojniki odgovarjajo na vprašanja iz poznavanja cestno prometnih predpisov in dogajanj med NOB na Gorenjskem.

A. Žalar

KLICAJ ZA VARNOST

V megli dvakrat previdno

Črka zakona predpisuje, da morajo vozniki prilagoditi način in hitrost vožnje tudi razmeram na cestišču. Jeseni je gotovo dovolj razlogov, da morajo biti vozniki posebno previdni, saj so vozne razmere v marsičem drugačne kot poleti.

Prvi jesenski sovražnik voznika je megla. Za vožnjo v njej velja nekaj osnovnih pravil. V megli je treba tudi ponoči prižgati luči, vendar ne samo pozicijskih, ampak kar zasenčene, ali pa meglenke, če jih vozilo ima. Zaradi prižganih luči voznik sicer ne bo bolje videl, a bodo njegovo vozilo prej opazili drugi udeleženci v prometu. Zaradi slabše vidljivosti morajo vozniki podaljšati varnostno razdaljo med vozili; to posebej velja za vožnjo v koloni, saj lahko pride do verižnega trčenja, če eden od voznikov na hitro zavre. Pomembno je tudi, da voznik ne vozi prehitro, zlasti po neznani cesti, saj lahko v istem hipu past zagleda in zdrvi vanjo. Najvažnejše pa je, da je dvakrat previden pri prehitovanju. Zanj naj se odloči samo, če ni megla pre-gosta.

Pozornost mora voznik usmeriti tudi na spolzko cestišče. Če je hitrost na mokri cesti prevelika, ob zaviranju ne pomagajo niti najboljše gume. Nevarna past so v dežju vaške ceste, če je na asfaltu zvožena zemlja. Posebno previdni pa mora postati voznik v dnevi, ko se zaradi padca temperature pojavi zmrzal; v senci in na mostovih prese- neti celo podnevi.

S. Saje

Smrt kosi z velikimi zamahi

Kranj, 15. novembra — Napovedi o povečanju prometnih nesreč so se na žalost uresničile. Na gorenjskih cestah se je v tričetr letu pripetilo že 397 prometnih nesreč, kar petino več kot lani v tem času. Posledice so strahotne: do danes že 51 mrtvih (več kot lani vse leto), 212 hudo in 337 laže ranjenih.

Cestni mori ni in ni videti konca. Če je zmanjševanje prometnih nesreč v začetku tega desetletja že dajalo upanje, da postajamo prometno varnejša država, potem se je zadnji dve leti to upanje do kraja izjalovilo. Letos je prometnih nesreč kar za petino več kot lani v devetih mesecih, pa tudi posledice so hujše. 51 mrtvih na gorenjskih cestah v tri četr letu je porušilo celo lanski neslavni rekord, 32 smrtnih žrtev. Pa to najbrž še ni vse, saj nas do konca leta čaka še poldrugi kritični mesec.

Najbolj žalostna je ugotovitev, da so v prometu najbolj ogroženi mladi med 14. in 18. letom, za njimi pa otroci od 7. do 14. leta. V prometnih nesrečah na Gorenjskem je izgubilo življenje šest mladoletnikov in otrok, ranjenih pa pa je bilo 141. Ob 51 mrtvih, 212 hudo in 337 laže ranjenih v 397 nesrečah na Gorenjskem je to seveda veliko.

Med povzročitelji prometnih nezgod je še vedno na prvem mestu neprimerna hitrost, neprimerna večini naših cest, ki so daleč za evropskimi, pa tudi

večini avtomobilov, s katerimi se vozimo po njih. Na drugem mestu sta napačna stran in smer vožnje, na tretjem pa izsiljevanje prednosti. Tretjina smrtnih nesreč na Gorenjskem se je pripetila na magistralnih cestah, ravno toliko na regionalnih, nekaj manj pa na lokalnih in na avtocesti. V nesrečah, ki so se dogodile v naselju, je umrlo 15 ljudi, na odprti cesti pa 23, medtem ko je ranjenih v nesrečah, ki se zgodijo v naseljih, še enkrat več kot v tistih, ki se pripetijo zunaj naselij. Tako so tudi hude rane značilne za ponesrečence na lokalnih cestah, kar polovica jih je, na regionalnih pa le kaka petina. Med povzročitelji nesreč prednjačijo vozniki osebnih avtomobilov, takoj za njimi pa so mopedisti. Ti so letos v tričetr letu povzročili 55 prometnih nesreč. Med slednjimi je tudi veliko žrtev, večinoma mladih. Ugotavljajo tudi, da se mladi motoristi in mopedisti večinoma ne zavarujejo s čelad, kadar grejo na vožnjo, zato so tudi takšne posledice.

D. Ž.

NESREČE

Na prehodu podrl pešca

Jesenice, 14. novembra — Pri glavni železniški postaji na Jesenicah je 25-letni voznik osebnega avtomobila Predrag Stokuča iz Beograda, ki začasnno stanuje na Jesenicah, podrl pešca. Miran Podhraški, star 32 let, z Jesenic, je prečkal cesto na prehodu za pešce, tedaj pa ga je podrl Stokučev avto, ki je prehitro pripeljal od postaje milice proti bolnišnici. Pešec je bil v nesreči laže ranjen.

S tovarnjakom podrl semafor

Kranj, 15. novembra — Ob dveh ponoči je voznik tovarnjaka, 35-letni Sakib Mušić iz Kranja, peljal skozi semaforizirano križišče pri Iskri. Ker je bil najbrž pod vplivom alkohola, je namesto na cesto proti Laboram zavil na zelenico in tam podrl Pupunov stožec, na katerem je prometni znak, za njim pa še semafor in drog javne razsvetljave. Potem ko je napravil razdejanje, vredno dva milijona dinarjev, je odpe-

Hitrost in alkohol botrovala nesreči

Radovljica, 15. novembra — Na cesti pri Radovljici sta se ponesrečila Jože Černilec, star 22 let, in leto dni mlajši Iztok Zakovšek, oba iz Lesc. Zaradi prevelike hitrosti je njun avto zaneslo s ceste, da je zdrsnil po nasipu in se zaletel v drog telefonske napeljave. Voznik Černilec, ki je vozil brez šofer-skega izpita, sumijo pa tudi, da je bil pod vplivom alkohola, je odšel s kraja nesreče, ne da bi dogodek prijavil. Laže ranjenega sopotnika Zakovška pa je neznanca voznika odpeljala v radovljiški zdravstveni dom.

Neprevidno čez cesto

Jesenice, 15. novembra — Neprevidno peškinjo Stanislavo Bele, staro 61 let, z Jesenic, ki je mimo prehoda za pešce prečkala cesto, je na Cesti Borisa Kidriča z avtom zbil Boris Kos, star 37 let, doma z Jesenic. V nesreči je bila ženska hudo ranjena, tako da so jo odpeljali v domačo bolnišnico.

D. Ž.

Voznica umrla v trčenju s tovarnjakom

Žirovnica, 16. novembra — Davi nekaj minut po šesti uri se je na viaduktu pri Žirovnici smrtno ponesrečila Marija Ukmar, stara 26 let, z Jesenic. Na poledenem viaduktu je njen avto zaradi precejšnje hitrosti zaneslo, da je trčil v odbojno ograjo. Silovit trk ga je zasukal v levo, čez cesto, kjer je čelno trčil v nasproti vozeči tovarnjak Antona Žvana, starega 41 let, iz Žirovnice.

Ker so odstranjevali razbitine, je bila magistralna cesta na tem odseku zaprta do pol desetih dopoldne.

D. Ž.

Neodgovorno ravnanje s prometnimi znaki — Prevrnjeni, polomljeni, popacani in drugače poškodovani znaki ob naših cestah niso nobena redkost. Slik s podobnimi motivi, kot je ta iz Podbrezj, bi lahko posneli na pretek po gorenjskih krajih, kar dokazuje neprimerno raven naše kulture in varnostne osveščenosti. Ali se neznani storilci takih dejanj, ki bi lahko sprostil čezmerno energijo pri koristnejših opravilih, res ne zavedajo dvojne škode svojega početja? Ne gre le za denar, katerega primanjkuje že za redno vzdrževanje cest, ampak predvsem za posredno ogrožanje varnosti udeležencev v prometu! Vsaj na slednje bi morali pomisliti, preden položijo roko na katerega od znakov; posebej to velja za znake, ki opozarjajo voznike na previdnost zaradi otrok v bližini šol. — Besedilo in slika: S. Saje

Poenostavimo naše sodelovanje

Anka Breznik študira na Pravni fakulteti. Ob koncu tedna se vrača domov v Metliko. Doma jo čaka pot v banko, saj bo sredstva s hranilne knjižice, ki jo je dobila za deseti rojstni dan, prenesla na knjižico, na katero je verjetno že dobila štipendijo.

43-letni novinar, Tomaž Novak, se je spomnil svojih dveh pozabljenih hranilnih knjižic. Odločil se je, da ju bo ob prvem obisku oddal v Ljubljanski banki, kjer mu bodo prenesli sredstva, skupaj z obrestmi, na tekoči račun.

36-letna Maja Zupančič ima na svojih štirih hranilnih knjižicah že leta nespremenjeno stanje. Danes niti sama ne ve, koliko sredstev je na teh knjižicah. To bi lahko izvedela, če bi prišla v Ljubljansko banko. Izračunali bi ji današnje stanje in sredstva prenesli na tekoči račun.

Profesor v pokoju, Franc Rozman, je že trideset let varčevalec Ljubljanske banke. Pred kratkim se je z odvečnima hranilnima knjižicama oglasil v Mestni hranilnici. Dogovoril se je za prenos sredstev na hranilo vloge svojega vnuka.

Marko Kovač, 27-letni strojni tehnik je prinesel v banko tri hranilne knjižice, ki jih je imel še iz šolskih let. Ljubljanska banka mu je obrestovane vloge prenesla na knjižico, ki jo stalno uporablja.

ljubljska banka

lesnina

Lesnina Kranj — Primskovo,
spominja na stare dobre čase!

Za 40 % ceneje vam Lesnina nudi dva opuščena pohištvena programa «MAJA» in »VESNA« — proizvajalca BREST iz Cerknice.

Iz teh programov dobite:

- otroško sobo že za 288.465. — din
- šestdelno spalnico za 775.535. — din
- regal za dnevno sobo za 532.899. — din

Samo pri nakupu spalnice prihranite več kot 500.000. — novih din.

Ker so količine omejene, vam v Lesnini priporočajo, da jih čimprej obiščete:

Poleg ugodnih cen vam:

1. Pri izbiri in načrtovanju stanovanjske opreme svetuje diplomirani arhitekt — svetovalec
2. Imajo tudi plačilo na obroke 3-6-12 mesecev
3. Kupljeno pohištvo vam Lesnina Kranj pripelje do 30 km brezplačno.

MALI OGLASI

tel.: 27-960
cesta JLA 16

aparati, stroji

Ugodno prodam mini STOLP star 6 mesecev. Rade Milakovič, Juleta Gabrovška 30, Kranj Planina 19412

RAČUNALNIK: ugodno prodamo nove računalnike ORIC NOVA s kasetnikom in ekranom v izklicni ceni 300.000 din. Najboljšemu ponudniku bomo opremo prodali v roku 7 dni po objavi oglasa. Ponudbe sprejemamo v zapечатeni kuverti na naslov: OŠ Staneta Zagarja Lipnica (računalnik). 19418

Prodajam TRAKTOR štore 502, 440 delovnih ur, DEUTZ 25 konj. moči, letnik 1969 in barvni TV corting, nov ekran. Glavarjeva 4, Komenda pri Cestarju, tel.: (061) 841-010 19422

Prodajam barvni TV leopta za 500.000 din, ženski velur krzneni PLAŠČ št. 40 ter žensko krzveno JOPO, kozliček št. 38. Tel.: 39-552 19428

Prodajam TV hitachi, čisto nov, ekran 70, stereo s teletextom. Tel.: 33-269 19431

Prodajam zamrzovalno SKRINJO 340-litrsko gorenje in zadnji traktorski nakladalec za gnoj. Kern, Pšata 2, Cerklje 19436

Prodajam nov TV grundig, ekran 55, ravni. Tel.: 35-184 19405

Prodajam črno-belo TV, dobro ohranjeno. Tel.: 34-345 19407

Ugodno prodajam nov VIDEOREKORDER. Tel.: 57-190 19408

Prodajam industrijski SESALEC za prah ter BRZOPARILNIK 130-litrski. Tel.: 24-414 19411

**PODJETJE
ZA PTT PRO-
MET
KRANJ**

obvešča
telefonske uporab-
nike,

da bo dne, 20. in 21. novembra 1987, zaradi preusmeritve omrežja na območju PLANINE prekinjen oziroma moten telefonski promet. Po tem datumu veljajo številke, ki so v telefonskem imeniku 1987/88 objavljene v oklepajih.

Prodajam pralni STROJ gorenje za 15 SM, novo sedežno GARNITURO za 30-odstotkov ceneje, mizarsko PODAJALNO europa 4, hitachi TRK 9230 E z ločljivimi zvočniki 2 x 15 W. Tel.: 70-211 19457

Prodajam stereo dvojni RADIOKASSETAR. Tel.: 82-125 19463

Barvni TV gorenje color, starejši letnik, poceni prodajam. Tel.: 42-260 19473

Ugodno prodajam črno-bel TV iskra. Ogljed v torek popoldan. Vončina, V Vlahoviča 4, Kranj 19486

Poceni prodajam črno-belo TV. Tel.: 33-385 19504

vozila

Prodajam garažirano ŠKODO Š 100. Fink, tel.: 21-90, popoldan 19072

VW 1200, letnik 1975, prodajam. Rozman, Češnjica 18, Podnart 19130

Prodajam Z 101, letnik 1976, neregistriran, delno obnovljen, Janez Jezeršek, Ročevnica 10, Trzic 19409

Prodajam zelo dobro ohranjen APN 4. Sp. Bela 7, tel.: 45-309 19416

Za VW 1200, letnik 1975, prodajam rezervne dele za motor in komplet menjalnik. Tel.: 68-066 19417

Prodajam dobro ohranjen FIAT 850, letnik 1983. Starman, Godešič 147 19419

Prodajam Z 750, letnik 1975, prva registracija 1977, skupaj z rezervnimi deli. Predosije 117 19420

ELITA — Šport

na smučarskem sejmu v Kranju od 19. do 22. 11. '87

SMO ZA VAS PRIPRAVILI:

* smučarske nogavice

od 4250 do 8900 din

* športne nogavice

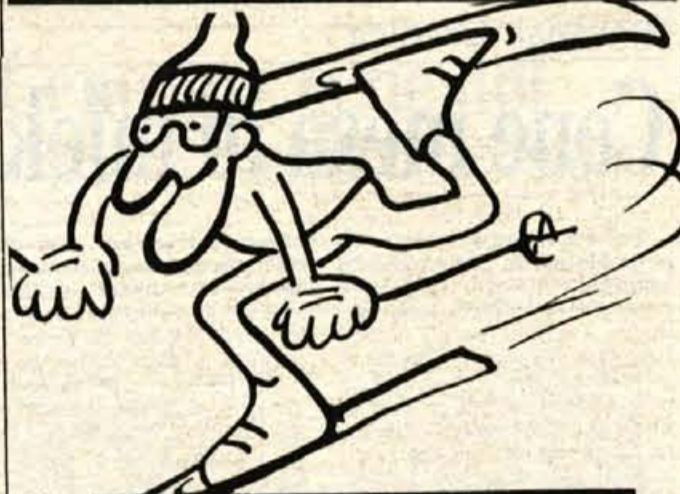
3 pari 3495 din, 5 parov 5825 din

* kombinezoni

od 58140 din do 61740 din

* tekaške hlače

od 4118 din do 4680 din

In še veliko in pestro izbiro ostalih športnih tekstilnih izdelkov!
NASVIDENJE NA SMUČARSKEM SEJMU V KRANJU!

V BLAGOVNICI
TINA KRANJ

40 let

Kotava

IZVENSEZONSKA
RAZPRODAJA KONFEKCIJE

**ZNIZANJE CEN
40%**

zaposlitve

Še danes se odloči za prodajo knjig, ne bo ti žal. Šifra: lastni prevoz 19410

KUHARICO za sodelovanje v zasebnem bifeju iščem. Honorar v obliki delitve čistega dohodka po pogodbi. Možnost prenočevanja. Zglasite se osebno v bifeju pod KOBLO, Boh. Bistrico, c. na Ravne 8, od 10. do 15. ure v dneh: petek, sobota in nedelja po objavi! 19468

TAKOJ zaposlimo KURJAČA. V poštev pridejo predvsem upokojenci z znanjem kurjenja centralne peči. Trgovina ELEKTROTEHNA Kranj, Prešernova 9 19482

GOSTILNA honorarno zaposli kuhinjsko pomočnico. Tel.: 42-735 19489

razno prodajam

Prodajam Z 750, letnik 1971, Z 750, letnik 1973, generalno obnovljen Z 101, letnik 1986, 126 P, letnik 1980, BMW 318 I, letnik 1984, BMW 100 LS, letnik 1983 motor. DELAVNICO v izmeri 220 m² in 1/4 stanovanjske HIŠE ter PARCELO z začetno gradnjo. Gradnja dokončana do prve plošče, prodajam tudi vse stroje in material v delavnici ter vpeljano obrt, zaradi odhoda v tujino. Darko Komac, Breznica 29, Žirovnica, tel.: 80-434 19138

Prodajam belo dolgo poročno OBLEKO. Tel.: 66-167 19461

Ugodno prodajam nov ženski zimski PLAŠČ št. 44, za 16 SM BENITON stereo music sistem 45 SM. Tel.: 75-758 19465

Prodajam ŠPIROVCE 15x12x8 m, menjam jelovo telico za kravo molznico in prodajam srednje velik PAJEK za mešanje sena. Ljubno 17, tel.: 70-106 19474

Prodajam lepo krzveno JAKNO iz Avstrije št. 40-42. Ogljed na domu. Kajuhova 15, Kranj 19497

Prodajam suha bukova DRVA. Pungert 11, Škofja Loka 19426

Ugodno prodajam 2000 kosov rabljene STREŠNE OPEKE, 3 plošče KROMO VE PLOČEVINE debeline 4 mm in FIČKA, starejši letnik — informacije na telefonu 76-251.

Prodajam REDUKTOR in MOTOR za gradbeno dvigalo ali za odvoz gnoja iz hleva, manjši GUMIVOZ za vprego, in PEČ stadijler za centralno, malo rabljeno. Ul. Pavle Medetove 39, Naklo, tel.: 47-703 19239

Prodajam drobni KROMPIR. Rupar, Zabrnica 33 19404

RC, S, complex, titanium, elan SMUČI, nove, dolžina 185 cm, 3 SM ceneje, zaradi odhoda v JLA, prodajam. Tel.: 68-763 19445

izgubljeno

Prosim najditelja, da vrne VRATA priklole z registrsko tablico KR 125-888 na naslov: Nadižarjeva 11, Čirče ali tel.: 34-590 19471

POZNAVSTVA

Sem kmečki fant, star 35 let, živim sam na kmetiji in iščem sebi primerno deklo. En otrok ni ovira. Naslov v ogl. oddelku 19505

OBVESTILA

IZOLIRAM CEVI centralne kurjave z volno, pločevino. Tel.: (061) 216-673 18497

GOSPODINJE! Skrinja pušča vodo? Pokličite "IZOLACIJE SERVIS" Bojan Ropret, Hotemaže 47/b, Predvdor, tel.: (064) 45-352, od 12. do 16. ure. PRAVILO OPRAVIMO NA VAŠEM DOMU. 19483

OSTALO

Inštruiram nemščino za osnovno šolo. Tel.: 37-629 19438

Prezgodaj nas je zapustil naš dragi mož, oče, dedek in brat

ANDREJ VOLC
z Zg. Jezerskega

Od njega se bomo poslovili v sredo, dne 18. novembra 1987, ob 16. uri na pokopališču na Zg. Jezerskem. Do pogreba bo ležal v domači hiši.

Žalujoci: žena Marija, hčerki Andreja in Minca z družinama, sestre in bratje z družinami ter drugo sorodstvo

Zg. Jezersko, 16. novembra 1987

**UGODNA PRODAJA
STAVBNEGA POHIŠTVA
IN LESNIH STENSKIH OBLOG**

od 16.11. do 25.11.1987

GLOBUS odd. pohištva

NIZKE CENE — OBROČNO ODPLAČEVANJE

Sredi uresničevanja bogatih idej v poklicnem in ljubiteljskem delu nas je v najlepših letih zapustil

BOGOMIR ODAR

sekretar Občinske konference socialistične zveze delovnih ljudi Radovljica. Od našega tovariša in sodelavca se bomo poslovili v sredo, 18. novembra 1987, ob 15. uri na pokopališču v Boh. Bistrici.

Republiška konferenca SZDL
Občinska konferenca SZDL Radovljica
Družbeno politične organizacije in skupščina občine Radovljica

Kranj, 16. novembra 1987

Obetajoče vesti iz Kranjske gore

Umetni sneg decembra

Kranjska gora, 13. novembra — Če bo uvožena oprema ta teden v Jugoslaviji in bodo proizvajalci manjkajočih naprav pohiteli z delom, bodo do konca novembra na smučarskem poligonu v Podkorenu lahko končali z deli, nujnimi za pripravo umet-

nega snega na sodoben način s pomočjo visokotlačnih topov. Da so bila dela v težkih vremenskih pogojih opravljena, gre zasluga še posebej Smučarski zvezi Slovenije in Hidromontaži iz Maribora, so dejali na petkovi seji organizacijskega komiteja. Pokal

Vitrane pod predsedstvom Staneta Dolanca. Tako bo Kranjska gora prva v Sloveniji imela v začetku decembra umetni sneg, če ne bo dovolj naravnega, in če bodo temperature vsaj tri stopinje pod ničlo. To v primerjavi s svetom ni noben rekord, saj smučarska središča v sosesčini umetni sneg že imajo. Tega zaostajanja drugo leto ne bi bilo, saj bo do prihodnje zime Kranjska gora tehnično opremljena za proizvodnjo umetnega snega ne le na poligonu, ampak tudi na drugih manj zahtevnih smučiščih, umetni sneg pa bo že tudi v drugih slovenskih središčih.

Na petkovi seji so se dogovorili o letošnjem financiranju priprave umetnega snega med Smučarsko zvezo in vitranskim komitejem ter Gorenjko. Za naprej ga bo treba dopolniti in skozni denar oceniti koristi umetnega snega: za tekmovalno smučanje na eni in kranjskogorski turizem na drugi strani.

Z organizacijo tekme v veleslalomu in slalomu za svetovni pokal 19. in 20. decembra ne bi smelo biti težav, tako po organizacijski kot finančni plati, saj je denar večinoma zagotovljen, uveden je sistem stalnega pokrovitelja in pokroviteljev na dolgoročni osnovi (stalna pokrovitelja naj bi bila Turistično društvo in turistično gospodarstvo Kranjske gore, saj je tekma tudi naložba v turistični razvoj s precejšnjimi reklamnimi učinki). Zaradi boljših naprav za umetni sneg slalom ne bi smel biti vprašljiv, čeprav bi bili pogoji skrajno slabi. Na to pa je treba računati in se ne uspraviti, če pače naravni sneg, ki pa lahko ob odjugu zelo hitro skopni.

Tekma je sedaj v prvem planu, so dejali na seji, po tekmi pa se bo treba o marsičem pogovoriti: o prirejanju in financiranju tekem nasploh, o odnosih s turističnim gospodarstvom ter o načinih, da bi bila takšna tekmovalna tudi cenejša, pa zato nič slabša, o pomenu tekem in smučanje za napredek doline.

J. Košnjek

Predavanje za diabetike

Kranj, novembra — Večina sladkornih bolnikov pri nas še vse premalo ve o svoji bolezni, zato jih Društvo za boj sladkorni bolezni Kranj vabi na zanimivo predavanje o insulinu, samokontroli in izdelkih in pripomočkih za sladkorne bolnike tovarne Pliva iz Zagreba. **Predavanje bo v sredo, 18. novembra, ob 18. uri** na Zavodu za socialno medicino in higieno Gorenjske, Gosposvetska 12. Predavala bosta dr. Jana Kreč in dr. Valentin Vesel.

Kranj, 13. novembra — Občinska organizacija Rdečega križa iz Kranja je v domu JLA pripravila proslavo za svoje krvodajalce. Na slovesnosti so osemindesetletni izročili priznanja za večkratno darovanje krvi. Kranjskim krvodajalcem je zapel Obrtniški pevski zbor. Med gosti so na petkovi slovesnosti pozdravili tudi Henrika Peternelja, predsednika kranjskega izvršnega sveta, prav tako krvodajalca, in predstavnike Rdečega križa iz prijateljskega Doberdoba. Na sliki: Ana Šmid, ki je kar štiridesetkrat darovala kri, sprejema priznanje. — Foto: F. Perdan

Zaplet v Begunjah

Cesta bi bila predraga vstopnica

Begunje, 12. novembra — Kdo je kdaj komu kaj obljubil — je vprašanje, ki se zadnje čase vse pogosteje zastavlja pri ureditvi vstopnice za gradnjo novega naselja v Begunjah. V krajevni skupnosti trdijo: mi smo soglašali z načrtom le pod pogojem, da se zgradi tudi primeren dostop do novega naselja. Andrej Golčman, predsednik komiteja za urejanje prostora in varstvo okolja SO Radovljica, pa pravi: »Cesta ni bila nikdar v skrajnem programu.«

Kje je torej nastal »kratek stik« med krajevno skupnostjo in (občinskimi) načrtovalci? Zazidalni načrt na Poddobravo je bil sprejet že ob koncu sedemdesetih let in je predvideval, da bi na tem območju zgradili šest blokov s skupno 168 stanovanj in 63 stanovanjskih hiš. Novi zakon o varstvu kmetijskih zemljišč pred spreminjanjem namembnosti je zavaroval zemljo prve in druge kategorije in potisnil gradnjo le na zemljišča tretje kategorije, tako da je od prvotnega zazidalnega načrta ostala le še tretjina — dva bloka s skupno 56 stanovanj in 21 hiš. Ker se je skrčil načrt, se je zmanjšal tudi obseg komunalne ureditve — cesta je izpadla iz programa.

Ko se je letos spomladi v Poddobravi začela gradnja stanovanjskih blokov in so začeli po vaških poteh in ulicah voziti težki tovornjaki in gradbeni stroji, so krajanje postali nejevoljni, še toliko bolj, ker so zvedeli, da nova dostopna cesta do novega naselja sploh ni v načrtu. Na sestanku pri predsedniku občinske skupščine je bilo sprejeto stališče, da je treba urediti dostop v Poddobravo. Ker je ostalo le pri obljubah, je delegacija krajevne skupnosti Begunje na zadnjem skupščinskem zasedanju postavila delegatsko vprašanje, na katero je komitej za urejanje prostora in varstvo okolja že tudi pripravil odgovor. V njem je med drugim rečeno, da predstavljajo izdatki za komunalno ureditev osemnajst odstotkov cene za kvadratni meter stanovanjske površine oziroma (po marčevskih cenah) 8,8 milijona dinarjev za vsako stavbno parcelo. Kupci stanovanj oziroma graditelji hiš so (bodo) plačali odmik ceste od osnovne šole, ureditev prometnih površin v novem naselju, izgradnjo kanalizacije in povečanje propustnosti omrežja pri Novi vasi, izgradnjo kanalizacije in povečanje propustnosti omrežja pri Novi vasi, izgradnjo vodovodnega omrežja z zbiralnikom in vodovodom, ki izboljšuje oskrbo z vodo tudi v ostalem delu Begunj. Izgradnja 210 metrov dolge dostopne ceste in 12 metrov dolgega mostu prek potoka Zgoša, kar bi stalo 211 milijonov dinarjev, bi bila novim stanovalcem predraga vstopnica za prihod v kraj, še posebej zato, ker se bodo po načrtovani novi cesti vozili tudi drugi. Cesta je potrebna, menijo v komiteju za urejanje prostora in varstvo okolja, vendar je to stvar vse krajevne skupnosti in ne samo novih stanovalcev.

C. Zaplotnik

Dedek Mraz bo obšel delovne organizacije

Radovljica, 11. novembra — Dedek Mraz naj bi letos v radovljiški občini obdaroval otroke le v krajevnih skupnostih, vrtcih in šolah, ne pa tudi v delovnih organizacijah. Takšno stališče sta namreč sprejela občinski svet Zveze sindikatov Radovljica in občinska konferenca SZDL. Delovne orga-

nizacije naj bi denar, ki so ga doslej namenjale za obdarovanje otrok svojih delavcev, prispevale v posebne sklade pri krajevnih skupnostih in sicer po tisoč dinarjev za zaposlene ga.

C. Z.

GLASOVA ANKETA

Mučenje od Žirov do Gorenje vasi

Škofja Loka, 13. novembra — Zemeljski plaz, ki je pred tremi tedni grozil, da bo zasul novo cesto med Trebijo in Žirmi, je ponovno za nekaj časa pokopal upanje številnih Žirovcev, da bo pot proti Škofji Loki krajša in hitrejša. Urejena obvoznica, kot pravijo cesti prek Smrečja in Lučin je na mnogih delih malo boljša gozdna pot, ki podaljša vožnjo skoraj za eno uro. Jezijo se vozniki, šoferji avtobusov, slabe volje so delavci, šolarji zamujajo pouk.

Nuša Krivina je profesorica telesne vzgoje: »Vsak dan se vozim v službo iz Žirov v Škofjo Loko. Svojo avto sem na tej nemogoči obvoznici že pokvarila, tako da sem zadnje dni prisiljena hoditi z avtobusom. Namesto petnajstih minut se do Gorenje vasi vozimo eno uro, avtobus je navadno nabito poln, cesta pa zelo slaba. Če moram vso pot stati, potem nisem v službi za nobeno rabo. Ne vem, kaj bo pozimi, če ceste ne bodo uredili, saj bo ta obvoznica nemogoča in se bo treba voziti prek Logatca in Ljubljane.«

Primož Orešnik iz Žirov se vsak dan vozi v srednjo strojno šolo v Škofjo Loko: »Mučna vožnja iz Žirov proti Škofji Loki sedaj traja že štirinajst dni in marsikdo od mojih sošolcev je že obupal nad vsakodnevnim popotovanjem. Na začetni postaji v Žireh se zjutraj nagnetemo okrog avtobusa, in če se zagrebeš, ti morda uspe dobiti sedež. Takšna vožnja je potem še znošna, če pa stojiš več kot uro in pol v vsako stran, te potem v šoli in pozno popoldne, ko prideš domov, mine vsaka volja pa kakšnem drugem delu in učenju. Zgodi pa se celo, da se marsikdo, ki zjutraj vidi natrpan avtobus, kar obrne in gre domov.«

Marjeta Podobnik je doma iz Korita pri Ledinah, vsak dan pa hodi v šolo v Škofjo Loko: »Zjutraj moram od doma že pred peto uro, saj imam do postaje v Žireh uro hoda. Ker se ne znam grebsti, navadno na avtobusu stojim, in okrog pol osmih pridem pošteno utrujena v šolo. Domov pridem okrog petih popoldne, in čeprav imamo kmetijo, ne morem kaj prida pomagati saj še za šolo naredim le najnujnejše stvari. Šoferji avtobusov dajejo prednost delavcem in zadnjič smo imeli v Gorenji vasi velike težave, da smo prišli domov. Sedaj je bolje, vendar je avtobusov predvsem okrog dveh, ko eden pelje delavce in učence, veliko premalo.«

V. Stanovnik
Foto: G. Šinik

Bodeča neža v Gozd Martuljku

Televizijska bodeča neža, ki graja slabo delo na področju turizma, je ponovno pičila na Gorenjsko. Tokrat si jo je zaslužila Petrolova delovna organizacija, ki upravlja z zimskim in letnim avtokampom Špik v Gozd Martuljku. Brez poprejšnjih opozoril so namreč v začetku tega meseca obvestili lastnike prikolic, naj jih odpeljejo, kamor vedo in morejo, saj bodo pozimi kamp zaprli.

V. S.

Izbrisana gradnja jedrskih elektrarn?

Beograd, 13. novembra — Zvezni zbor Skupščine SFRJ je sprejel predlog Konferenca ZSMS za moratorij gradnje jedrskih elektrarn v naši državi. ZIS-u pa naložil, naj pripravi zakon o tem. Zborom republik in pokrajin je zvezni zbor predlagal, naj pri sprejemanju načrta razvoja energetike do konca tisočletja izbršejo gradnjo jedrskih elektrarn.

V. S.

Slovenski predlog

Cene mesa in mleka v republiških rokah

Kriza v kmetijstvu se vleče že predolgo, da bi jo še lahko imenovali — kriza. Nasprotno: nastopilo je dolgotrajno obdobje »sedmih suhih krav«. Razmere so zlasti težavne v govedoreji, kjer imajo kmetje po podatkih zavoda za ekonomiko pri Kmetijskem inštitutu Slovenije pri vsakem litru mleka 117 dinarjev izgube. Odkup mleka bo letos manjši kot lani in tudi precej manjši

od načrtovanega, prav tako odkup živine, število osemenitev je (vsaj takšno) so podatki za Slovenijo) upadlo, zato lahko pričakujemo, da se bo (je) zmanjšala tudi stala živine. Kako globoko smo zabredli v kmetijstvu, bržčas pove že top, da v Bohinju letos oddaja mleka trinajst kmetov manj kot lani, in da bi tako storil še kdo, če bi imel dopolnilni zaslužek. Med številnimi ukrepi, ki

jih predlagajo v Zadržni zvezi Slovenije, v Živinorejsko poslovni skupnosti in v Splošnem združenju za kmetijstvo, živilsko industrijo in prehrano Slovenije, je na prvem mestu zahteva, naj bi o cenah mesa in mleka (prosto) odločale republike in pokrajini in ne federacija, ki doslej ni pokazala veliko razumevanja za izboljšanje razmer v živinoreji. V Sloveniji so za zdaj blažili težave s kratkoročno »politiko

krpanja«, s katero pa tudi kmetje niso zadovoljni, že zato ne, ker ne vedo niti za en mesec naprej, koliko bodo dobili za mleko, koliko za živino. »Zidanje« osnovne cene z raznimi premijami, regresi in dodatki je postalo tako zamotano, da se celo direktorju zadrage zatakne jezik, ko ga vprašamo, koliko je trenutno odkupna cena za liter mleka, za kilogram mesa.

C. Zaplotnik

vsak dan kaj novega

- ugodnosti pri nakupu v veleblagovnici
- od 19. do 22. novembra NAMA na kranjskem zimsko-športnem sejmu

- kompletna izbira smučarske opreme
- 10% popust pri nakupu opreme na izkaznico SZ
- prodaja smučarskih vozovnic za žičnice na Starem vrhu in Soriški planini s popustom

VELEBLAGOVNICA **nama** ŠKOFJA LOKA

Jugoslavija in zimska olimpijada

Kolajnarske sanje in prazna blagajna

Bled, 14. novembra — Direktor naših reprezentanc v alpskem smučanju Tone Vogrinec je šele v Calgaryju, v mestu 15. zimskih olimpijskih iger februarja prihodnje leto, zvedel, da sta bili pred njim v Kanadi dve jugoslovanski delegaciji, ki sta se živo zanimali za utrip olimpijskega mesta. Če bi bilo to živo zanimanje res v interesu Jugoslavije in našega smučarstva, potem Vogrinecu sploh ne bi bilo treba na hitro v Kanado reševati, kar se je še rešiti dalo. Jugoslovanski olimpijski komitej je bil tako zanikr, da za primerno bivanje naših alpskih smučarjev blizu smučišča za vadbo ni poskrbel, ampak se je nestrokovno sprijaznil s tem, da bodo pač naši v olimpijski vasi in se bodo dnevno vozili na trening najmanj štiri ure. Za zdaj smo edina reprezentanca, ki ima realne cilje osvojiti kolajne v alpskem smučanju, pa ima glede tega v Calgaryju še zelo malo urejenega. Tone sedaj rešuje, kolikor se rešiti da, išče sodelovanje z drugimi reprezentancami, predvsem avstrijsko, da bi pred olimpijskimi igrami na kraju samem skupaj vadili.

Ze zaradi tega so kolajne lahko res samo sanje. Razlogi za takšen odnos niso jasni, pravi predsednik jugoslovanske smučarske zveze Janez Kocjančič, zato pa so že sedaj jasne posledice! Prepričan je, da pri naših nekaterih res samo sanjajo, je še večje, ko slišiš, da naš olimpijski komitej nima denarja za priprave in opremo olimpijske reprezentance, niti za pot. Da bomo sploh lahko tja šli, se bo treba krepko potruditi, saj so vsi poleti iz Evrope za Kanado do februarja zasedeni, mi smo pa seveda, na rezervaciji pozabili. Jugoslovanski olimpijski modreci računajo na iznajdljivost in zveze smučarjev, ali pa bodo šli smučarji prek luže z ladjo, morda sami s čolnom.

J. Košnjek